

SLOVENSKI NAROD.

zaja vsak dan popoldne, izven nedele in praznikov. — Inzerati: do 30 petič 2 D, do 100 vrst 2 D 50 p, večji inzerati petič vrsta 4 D; nočice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 1 D. — Popust po dogovoru. — Inzeratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 360 D.

Upravišтво: Knaflcova ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.

Poština plačana v gotovini.

Kaj iščejo policaj-sokoli v Zagrebu.

Delavci in delavke mesta Zagreb!

»Pašić-Pribičevićeva vlada velikosrbske hegemonije in belega terorja proti delavskemu razredu je organizirala militistični policaj-sokolski zlet v Zagrebu. Zakaj ravno v Zagrebu? Zakaj ne v Beogradu, kjer bi lahko srbska buržujzija priredila velike parade? Pač zato, ker Pašiću in Pribičeviću ni bilo do parade, nego do krvi! Do krvi delavcev in seljakov, do krvi potlačenih narodov. Pašić in Pribičević sta hotela s tem terorizirati in provocirati ves republikanski Zagreb in ves hrvatski narod. Iz Zagreba sta hotela napraviti veliko Trbovlje, iz Hrvatske drugo Makedonijo. Raztegnila sta obznanje od komunizma in delavstva na vse nesrbske narode Jugoslavije.

Pašić in Pribičević sta padla, provokacija velikosrbskega sokolskega zleta pod firmo jugoslovenstva je ostala. Davidović hodi po poti Pašića in Pribičevića. Z besedami govori drugo, v resnici dela isto. Davidovićeva vlada ne ukinja terorističnega zakona o zaščiti države, ne dovoljuje delovanja komunistične stranke, ki lahko po vsi Evropi nastopa pod svojim pravim imenom, celo v Mussolinijevi Italiji. Davidovićeva vlada nadaljuje v interesu kapitalistov s progoni celokupnega delavskega razreda in ne dovoljuje njene organizacije in njenih skupščin. Ta vlada prepoveduje v Zagrebu manifestacije Radiću in dovoljuje provokaterski in hegemonistični policaj-sokolski zlet v Zagrebu in ga še podpira z državnim denarjem.

Davidovićeva vlada dokazuje, da je v nacionalnem in socialnem pogledu tlačiteljska in reakcijska vlada. Politika Davidovićeve vlade dokazuje, da se brez republike, brez odstranitve militarizma in kapitalizma, brez vlade delavcev in seljakov ne more zrušiti srbskega imperijalizma, niti ustvariti socialno in nacionalno osvoboditve.

Delavstvo in seljstvo bo izvedlo to borbo do kraja. Vstajajoč proti provokaciji fašistovskega Sokola, delavci in seljaki zahtevajo enakost vseh narodov Jugoslavije in Balkana in se bore za savez delavsko-seljaških republik. Doli fašistovske bande! Ven s provokaterskimi in militarističnimi policaj-sokoli! Doli zakon o zaščiti države! Živela delavsko-seljaška republika!

Ta letak so izdali zagrebški francoski, izdali so ga morebiti zagrebški komunisti. V bistvu je identičen i po slogu i po besedah z izjavami, ki jih podaja Stjepan Radić o svojem potu v Rusijo in o svojih novih zvezah z rusko komunistično internacionalo. Prinašamo ta dokument, da razvidi naša javnost, kaj se vse po Jugoslaviji dogaja pod sedanjo vlado, pod vlado »zakona, reda in pravice«, kakor se je hipokritično poimenovala vlada gg. Davidovića. Letak osvetljuje kritično stanje, v katerem se danes nahaja naša domovina. Nadalje nam jasno dokazuje, kako se vmešuje ruski komunizem preko gosp. Radića in nezavisne delavske stranke Jugoslavije v naše interne stvari, dočim se je moral pod delavsko vlado v Angliji obvezati z najnovejšo trgovinsko pogodbo, da se bo odrekel internemu poseganju v angleške stvari! Ta dokument nam jasno dokazuje razpoloženje, ki vlada v Jugoslaviji sedaj pod novo vlado. Zdi se, kakor da se nahajamo v letih 1918 in 1919, ko je komunizem svobodno posegal po Evropi in izizzval nered, krvave poboje in prevratne poizkuse, misleč, da bo mogel ustanoviti svoje krvave režime tudi po civilizirani Evropi. Na tem dokumentu ni končno najglavnejše, da se razvidijo oficijelni cilji domačega komunizma ter njihova vzporednost s cilji Stjepana Radića, na kojega pomoč se opira sedanja vlada! Važno tega dokumenta leži za nas Slovence v drugi smeri!

Pri nas imamo jugoslovensko Sokolstvo. Razvili smo Sokolstvo do najpopolnejše organizacije. Izgradili smo idejne temelje tega Sokolstva in mu

Zmaga vseslovanske sokolske misli.

Dne 18. avgusta so se sestali predstavniki slovanskega Sokolstva: za JSS br. E. Gangl, Dj. Paunković, dr. S. Budisavljević in dr. O. Gavrančič; za ČOS namestnik staroste V. Stepanek, načelnica M. Malla in člani predsedništva B. Styblova in E. Taborski; za Poljski sokolski savez Adam Zamoyski, N. Tyrkowski in A. Szcepaniski; za rusko sokolstvo dr. D. Vergun in R. Drejling na konferenco z nalogo, da razpravlja o možnosti ustanovitve vseslovanskega sokolskega saveza. Zapisnik so vodili po en delegat vsakega saveza. Sejo je otvoril starešina JSS brat Gangl, ki je obrazložil, da je naloga konference razpravljati o možnosti ustanovitve Slovanskega sokolskega saveza. Br. Szcepaniski je v imenu starešinstva PSS izrazil radost poljskega Sokolstva nad ustanovitvijo Slovanskega sokolskega saveza kot posrednika za ustanovitev Lige slovanskih narodov. Istočasno je predlagal volitev posebnega odbora, ki bo izdelal pravila Slovanskega sokolskega saveza. O tem predlogu se je razvila daljša debata, nakar se je sprejela nastopna resolucija:

»Predstavniki češkoslovaškega, jugoslovenskega, poljskega in ruskega sokolskega saveza, zbrani na konferenci

v Zagrebu dne 18. avgusta 1924 izjavljajo:

Smatramo za potrebno, da se v interesu razvoja sokolske in slovanske misli ustanovi Slovanski sokolski savez. V takem savezu vidimo sigurno pot za zблиžanje in združitev slovanskih narodov. V to svrhu so izbrali predstavniki prisotnih sokolskih savezov začasni odbor, v katerega pošilja vsak savez po dva delegata. Dolžnost odbora je, da v roku treh mesecev pripravi gradivo in predloge za konferenco, ki pa zaključno ustanovi Slovanski sokolski savez. Pripravljalna dela in sklicanje konference, ki se mora izvršiti najkasneje do konca leta 1924, se poverja br. Adamu Zamoyskemu, starešini PSS.

V Zagrebu, 18. avgusta 1924.

Engelbert Gangl, starosta JSS; Adam Zamoyski, predsednik PSS; Vincenc Stepanek, namestnik starešine ČOS; Dimitrije Vergun, starosta RSS.

Po prečitani resoluciji so se imenovali v pripravljalni odbor sledeči delegati:

Za JSS br. E. Gangl in Gj. Paunković; za PSS br. Szcepaniski in Zamoyski; za ČOS br. V. Stepanek in dr. I. Scheiner; za RSS br. Vergun in Vl. Poljanski.

Kralj se vrne šele koncem meseca v Beograd.

Kraljevo ogorčenje radi dogodkov v Zagrebu. — Vladino stališče omajano. — Političen preokret na viku? —

— Beograd, 19. avg. (Izv.) Kralj Aleksander se iz Topole ni vrnil v Beograd, kakor se je pričakovalo, marveč se je takoj napotil v Surdulico, da se udeleži svečanosti odkritja spomenika žrtvam, ki so jih med vojno pomorili Bolgari. Že v Topoli je dobil vladar poročilo o protisokolskih izgredivih v Zagrebu. Kakor zatrjujejo v dobri poučenih krogih, je bil kralj silno ogorčen radi dogodkov in je dal glasno duška svoji nevolji. Naglašal je, da kaj takega ni pričakoval, da bi se v Zagrebu izpozabili tako daleč, da bi napadli ne samo jugoslovenske Sokole, marveč tudi slovanske goste Čehe in Poljake. Zlasti ogorčen je bil vladar, ko je izvedel, da je bil opsovan in napaden tudi grof Zamoyski, znani ugledni poljski državnik.

Kralj se tudi iz Surdulice ne vrne v Beograd, marveč potuje v Peč k slavnosti ustoličenja patrijarha Dimitrija. V Beograd se povrne šele koncem tega meseca ali začetkom septembra.

V poučenih krogih zagotavljajo, da je položaj Davidovićeve vlade zelo omajen. Radićeve izjave, zagrebški izgredivi proti Sokolom in razni drugi dogodki, ki jasno pričajo, da Davidovićeva vlada nikakor ni kos svoji nalogi, so vladni popolnoma izpodkopali stališče. Tudi krona že zre na delo vlade s skrajnim nezaupanjem. Najjasnejši dokaz za to je dejstvo, da kralj še danes ni podpisal ukaza glede imenovanja novih velikih županov in zdi se, da jih tudi ne podpisuje pred svojim povratkom iz Peči.

Seja ministrskega sveta.

Razmejitve z Italijo. — Vlada o sokolskem zletu.

— Beograd, 19. avgusta. (Izv.) Včeraj dopoldne se je vršila seja ministrskega sveta, na kateri je bilo sklenjeno, da se nakaže podpora za zgradbo Strossmayerjevega spomenika v Zagrebu. Zaradi vesti, da je zunanji minister izdal posebno navodila komisiji za razmejitve z Italijo je zunanji minister dr. Marinković poročal ministrskemu svetu, da ni izdal nobenih novih navodil glede razmejitve v Italijo in da so tozadevne časopisne vesti netočne. Zunanji minister je poročal o konzularni konvenciji z Italijo in o navodilih, katera je izdal delegat za pogajanja o tej konvenciji,

kakor tudi o vprašanju izvršitve konvencije z Italijo o izvrševanju odvetniške prakse. Minister za pravosodje dr. Hrasnica je predložil vladni načrt uredbe o imenovanju strokovnjakov pri upravnih sodiščih kot disciplinarnih sodiščih za uradnike. Vlada je določila odbor za proučitev te uredbe, v katerega so vstopili minister za pravosodje dr. Hrasnica, zunanji minister dr. Marinković, minister za pošto in brzojav Pera Marković, minister za socialno politiko dr. Behmen in minister za kmetijstvo dr. Kulovec. Isti odbor bo proučil tudi konvencijo z Italijo o odvetniški praksi. Ministrski

vdahnili najlepše telesno-zdravstvene, moralne ter državne ideale, ki jih zmora javna organizacija. V Sokolstvu ni sebičnosti, ni strankarstva, vse je plemenitost in njegov program osvečuje vsakega, ki da na poštenost in na iskrenost prepričanja. Drugače pa izgleda Sokolstvo v očeh tistih, ki žive od besedi demagogov, ki se zapeljujejo s klerikalnimi in blokaškimi klevetami. V očeh teh klevetnikov je Sokolstvo to, kar pišejo zagrebški zapeljanci o zletnikih! Na vladi sede sedaj ljudje, ki tako pojmovanje Sokolstva ne samo tolerirajo, ki ga celo izpovedujejo. To so slovenski in klerikalni ministri in končno je vsa vlada vlada mož, ki se naslanja na pomoč Radića, to je tistega hrvatskega tribuna, kojega cilj je streti Jugoslavijo ter ustoličiti zopetno nemško, madžarsko, bolgarsko in italijan-

predsednik Ljuba Davidović je predlagal ministrskemu svetu, naj se otvori poljedelska šola v Topoli. Vlada je sprejela ta predlog ter naročila ministru za trgovino in industrijo dr. Šumenkoviću in ministru za kmetijstvo dr. Kulovecu, naj ta sklep vlade takoj izvršita. Minister za javna dela Dragotin Pečić, ki se je vrnil s sokolskega zleta v Zagrebu, je poročal ministrskemu svetu o njegovem poteku. O isti stvari je poročal tudi notranji minister Nastas Petrović. — Na predlog ministra Pečića je vlada odobrila večji kredit za sokolska društva. Nadalje je ministrski svet razpravljat o vprašanju imenovanja velikih županov. Po izjavah ministrov je imenovanih kakih deset velikih županov za Bosno, Srbijo in Južno Srbijo, med tem ko za ostale oblasti še niso določene osebe. Ukaz o imenovanju teh velikih županov bo predložen kralju te dni v podpis. — Minister za javna dela Dragotin Pečić je po seji ministrskega sveta podal časnikarjem obsežno izjavo o svojih vtisih na zletu jugoslovenskega Sokolstva v Zagrebu. Minister Pečić je s posebno simpatijo govoril o sami prireditvi, kakor tudi o zagrebškem meščanstvu, ki je dostojno sprejelo domače in tuje Sokole. Na poti od državnega kolodvora do Wilsonovega trga, pravi minister Pečić, je stal na obeh straneh ulic gost špalir ljudi, ki so burno pozdravljali Sokole in metali nanje cvetje. Kasnejši govori, tako na sokolskem saboru kakor pred gledališčem, povodom javnih nastopov, govor kraljevega zastopnika, kakor tudi njegov govor zastopnika vojske itd. so bili burno aklamirani ter se

je na vseh mestih vsklikalo državnemu in narodnemu edinstvu, kralju, kraljici in sokolski ideji. Minister Pečić pravi, da je v resnici došlo do spopadov, vendar pa se je pri njih videlo kot izzivače deca 15. in 16. let. Med njimi se ni videla nobena starejših oseb. Minister Pečić pravi, da se je v času teh spopadov vozil v avtomobilu z dr. Ivanom Ribarjem po vseh glavnih zagrebških ulicah, da pa ni videl od spopadov, kakor se opisujejo v beogradskem tisku, absolutno ničesar. Končno izjavlja Pečić, da je zagrebški zlet izredno uspel in da morelo biti njegovi prireditelji kakor tudi ostali z njim zadovoljni, ker je manifestiralo jugoslovenstvo. Iz izjave ministra Pečića je razvidno, kako ne ljubi so vladi zagrebški incidenti, ker jih skuša na vsak način omiliti. Vlada seveda vkljub temu ne bo utajila dejstva, da so ravno pristajši one stranke, ki vlado v parlamentu podpira, vsklikali v Zagrebu proti jugoslovenski državi, kralju in proti narodnemu edinstvu.

Iz vsega tega splošno sklepajo, da se pripravila velik političen preokret, ki bo imel dalekosežne posledice. V vojaških krogih so skrajno nezadovoljni s sedanjo situacijo, zlasti ker vlada do sedaj še ni ničesar ukrenila, da se kaznujejo oni vojaški obvezanci, ki so pretekli teden v Bosni odklonili prisreči zvestosti kralju in domovini. V zvezi s tem se vzdržuje vest, da hoče vojni minister general Hadžić demisionirati. — Pojavljajo se znova vesti o diktaturi, ki bi bila zadnje sredstvo za ozdravljenje obupnih političnih razmer.

ZVEZA MED JUGOSLAVIJO IN FRANCIJO.

— Beograd, 19. avgusta. (Izv.) Pogajanja o sklepu zvezne pogodbe med našo državo in Francijo se približujejo svojemu zaključku. Francoski poslanik Debuy je imel pred dnevi več posvetovanj z notranjim ministrom dr. Marinkovićem, pri katerem se je dosegel pricipijelni sporazum o glavnih točkah zvezne pogodbe med obema državama. Po tem sporazumu bi imela ta zveza namen zaimčiti ohranitev mirovnih pogodb na Balkanu in v srednji Evropi. Zvezna pogodba se bo sklenila za dobo 6 let ter bo v glavnih potezah slična zvezni pogodbi med Francijo in Češkoslovaško. V vladnih krogih se naglašja, da bo ta zveza velikega pomena ter bo znatno ojačila naš položaj v mednarodni politiki in mali antanti. Početkom septembra odpotuje zunanji minister dr. Marinković v Pariz, da podpiše s Herriotom to zvezno pogodbo.

SESTANEK ZUNANJEGA MINISTRA DR. MARINKOVIČA Z dr. BENEŠEM.

— Beograd, 19. avgusta. (Izv.) Med našo in češkoslovaško vlado se v zadnjem času izmenjujejo brzojavke radi sestanka zunanjih ministrov dr. Voje Marinkovića in dr. Beneša. Temu sestanku se pripisuje poseben pomen, ker se bo vršil pred odhodom dr. Voje Marinkovića v Pariz, kjer se bo sestel s Herriotom radi zaključka zvezne pogodbe, kakršno je že pred gotovim časom sklenila Češkoslovaška s Francijo. Poročajo, da se dr. Marinković in dr.

Beneš sestaneja prihodnji teden v Zagrebu ali pa v Ljubljani, da proučita, stvari, ki se nanašajo na zvezo med Jugoslavijo in Češkoslovaško. Dan sestanka še ni določen radi svečanosti v Surdulici.

Borzna poročila.

Ljubljanska borza.

Ljubljana 19. avg. ob 13.

Blago: Deske 20 mm od 16 širine naprej 4 m dolžine, monte, blago 710, trami 6/8, 7/9 dolž. 6, 7, 8, blago 460; drva suha bukovka 1 m dolž. 5—8% okrogležav 37; trami 4/4 (150 kom.) 5/6 (50 kom.) od 6 metrov naprej franko Postojna denar 470; remeljni 4/8 denar 705; deske 25 mm III. denar 560; pšenični otrobi debeli, franko Ljubljana roba 245; koruza zobata parite-ta Ljubljana blago 380; laneno seme par. Lj. blago 750; oves baški (par. Ljub.) 1 vag. denar 360, blago 380, zaključek 380; pšenica domača nova (par. Ljub.) denar 405; stara denar 415, ječmen pivovarski (par. Ljub.) denar 450, merkantilni (par. Ljublj.), denar 350.

Efekt: Ljubljanska Kred. Banka 200—235, Merkantilna banka, Kočevje 110—111; Prva hrv. štedionica 915—922.

Zagrebska borza.

Dne 19. avgusta. Sprejeto ob 13.

Devize: Curih 15.1875—15.2875, Praga 2.39—2.42, Newyork 80.25—84.25, Pariz 4.40—4.45, London 363.60—366.60, Trst 360 do 363, Dunaj 0.112925—0.114925.

Valute: dolar 79.10—89.10, lira 359.10 do 362.50.

Efekt: 7% inv. posojilo 1921 63 —, 2½% drž. renta za ratnu štetu 119.5—121, Ljubljanska kreditna 220—240, Centralna banka 33—34, Hrv. eskomptna banka 122.5 do 123, Kreditna banka Zagreb 122—125, Hipotekarna banka 64—65, Jugobanka 107.50 do 112, Praštedionica 915—920, Eksploatacija 110—112.50, Sečerana, Osijek 1030—1050, Isis d. d. 70—72, Nihag 84 —, Gutman 680—690, Slaveks 275 —, Slavonija 91 do 93, Strojne tovarne 150 —, Trboveljska 480—510, Union, paromlin 700 —, Vevče 123—130.

INOZEMSKÉ BORZE.

— Curih, 19. avgusta. Današnja borza: Beograd 6.60, Praga 18.85, Newyork 5.30, London 23.96, Pariz 28.95, Milan 28.70, Ber. lin 1.26, Dunaj 0.007475.

— Trst, 19. avgusta. Predborza: Beograd 27.50—27.55, London 101.05—101.36, Milan 122.25—122.75, Newyork 22.35—22.425, Curih 421—423, Dunaj 0.03125—0.03175, Praga 66.50—66.75.

— Dunaj, 18. avgusta. Devize: Beograd 878—882, London 321.500—322.500, Milan 3179—3191, Newyork 70.935—71.186, Pariz 2962—2978, Curih 13.395—13.445, Praga 2195—2195. Valute: dolar 70.460—70.860, dinar 879—885, češka krona 2112—2128, lira 3190—3210.

Volna, trikotaža
Ljubljanski velesejem
paviljon H 320-321
Gaspari & Faninger
Maribor.

5353

Nedeljski dogodki v Zagrebu.

Aretirani razgrajaci. — Komunisti hujskali proti Sokolstvu.

— Zagreb, 19. avgusta. (Izv.) O nedeljskih dogodkih v Zagrebu povodom zleta jugoslovenskega Sokolstva poročajo, da so Hanaovci že dopoldne psovali iz Velike kafane Sokole, ko so se v sprejedu vračali po ilici na zletišče. Med viharjem pozdravljanjem meščanstva so ti demonstrativni vsiljki ostali sicer neopaženi, vendar pa se je videlo, da hočejo blokaši na vsak način izživati, da bi došlo do prelivanja krvi. Za povzročanje incidentov so se združili hanaovci, radičevci in frankovci.

O popoldanskih izgrelih na Wilsonovem trgu se poročajo nastopne podobnosti: Dasi hrvatski konjeniški Sokol zaradi dežja ni mogel imeti svoje konjske dirke, so se vendar začeli popoldne zbirati hrvatski Sokoli na Wilsonovem trgu v sprejedu. Hrvatskim Sokolom so se pridružili hanaovci, ki so bili oboroženi z gorjanci in so neprestano izživati. Med tem je došla skupina jugoslovenskih Sokolov, ki se je vračala od obeda v obrtno šolo in realno gimnazijo, kjer so bili nastanjeni. Hanaovci in hrvatski Sokoli so jih začeli izživati in psovati. Jugoslovenski Sokoli so odgovorili: »Zdravo!«. Ko je neko mlado dekletko istaklo zaklicalo »Zdravo!«, jo je napadel neki hrvatski Sokol, na kar je nastalo prerivanje. Med tem so izživali hanaovci nekega jugoslovenskega Sokola, ki je nekega izživca zavril. — Množica je navajala nani, ostali Sokoli so pa prilihteli, da rešijo svojega tovariša. Nastala je hitro cela fronta in hrvatski Sokoli so se umaknili v svoj dom. V vrstah jugoslovenskih Sokolov je nastalo veliko ogorčenje. Da ni došlo do večjega obračuna, se je zahvaliti samo hladnokrvnosti jugoslovenskih Sokolov. Položaj na Wilsonovem trgu je bil kritičen do večera, dokler ni policija z orožništvom obkolila dom Hrvatskega Sokola ter zaprla ves trg. Pozneje sta došli na trg tudi dve četi vojaštva s strojnimi puškami. Ves čas se je čulo na Wilsonovem trgu silno življenje ter vpitje. Hrvatski Sokoli so se skrili v svoje posloje v strahu pred jezo jugoslovenskih Sokolov, katere so sami izžvali.

Do incidentov je došlo tudi na Jelačevem trgu, kjer so hanaovci jugoslovenske Sokole in tuje goste neprestano izživati, potem pa hrabro bežali, kadar so imeli dobiti odgovor. Incidenti na Jelačevem trgu so trajali do pol 18., dokler niso izpraznili obe kavarni in trg. — Pri spopadih je bilo več ljudi lažje ranjenih. Do krvavega pretepa je došlo tudi v Meduličevi ulici pred učiteljskim, kamor so prišli hanaovci izživati Sokola. Tu je bil težko ranjen na glavi od bokarske blaščičarske agent Ilja Rašić, ki so ga prepeljali v bolnišnico. Istotako je bil težko ranjen železniški uradnik Miloš Robertić iz Koprivnice. Na Maksimirski cesti je bil ranjen od strela iz revolverja mizarski pomočnik Josip Marković, na katerega je streljal zobotehnik Veljko Lemač, ki se je po incidentu skrivil v klet neke hiše, kjer so ga pozneje aretirali. V ilici so aretirali nekega hanaovca, ki je strgal neki dami s prsi jugoslovensko trobinico.

Policija je tekom nedelje aretirala okoli 30 mladeničev, starih do 20 let, večinoma še vajencev, ki so jih frankovci napojili z vinom, da so izživali in psovali jugoslovenske Sokole. Med aretiranci so mnogi, ki so bili že večkrat policijsko kaznovani. V zaporu so obdržali okoli 20 oseb, pri katerih so našli nože, bodala, revolverje in drugo nevarno orožje. Značilno je, da so dopoldne za časa slavnostnega sprejeda metali komunisti rdeče letake, na katerih je bila podpisana neodvisna delavska stranka in v katerih se je psoval sokolski zlet kot militaristični policijskokolski zlet. Na kolodvoru so zvečer aretirali nekega brivskega pomočnika, ki je razpečaval med občinstvom dopisnice, na katerih je bila

naslikana Jugoslavija kot temnica z 12 milijoni sužnjev, katere varujejo žandari.

Na kolodvoru je bilo zvečer zelo burno. Kordon vojaštva je zaprl dohod do kolodvorskega poslopja, vendar pa je bil pozneje na intervencijo šefa policije odstranjen ter so bili potniki pripuščeni na kolodvor. Na postaji, na peronu in v čakalnicah je bila velika množica Sokolov, ki so veselo prepevali. Dasi je pred trgov došlo do incidentov, vendar pa so se Sokoli v redu in med navdušenjem s posebnimi vlaki vračali domov.

Zvečer se je iz raznih delov mesta poročalo policiji o neprestanih incidentih v gostilnah. Zaradi tega je bila ob pol 20. zvečer izdana odredba, da se imajo zatvoriti vse gostilne in kavarne in da smejo biti odprte zaradi prehrane občinstva samo restavracije. Radovedneži so postajali na križiščih in prometnih krajih, pričakujoč dogodkov. Tu pa tam je došlo do kakih prerivanj, občinstvo pa je pozdravljalo in spremljalo Sokole do kolodvora, in okoli 24. je nastal v mestu popoln mir. Okoli 20. so poročali policiji, da koraka četa 30 Orjunašev z zastavami od državnega kolodvora v mesto. — Pozneje se je izkazalo, da koraka nekoliko stotin seljakov iz Korduna z zastavo na čelu v mesto. Napram njim je bil poslan oddelek 50 orožnikov in po kratkem pregovaranju so seljaki krenili na Savsko cesto, kjer so bili nastanjeni. Ob pol 22. je druga skupina okoli 200 seljakov iz Korduna korakala s hrvatsko in srbsko zastavo z Wilsonovega trga. — Med potjo so prepevali in klicali »Doli Radić, doli ciganska republika, živi kralj!«. Na Zrinjskem trgu so hanaovci sprejeli sprejedu z življenjem in izživljanjem, seljaki pa so jih razgnali ter med prepevanjem potrojili pesmi odšli proti kolodvoru, da odpotujejo domov. Ob 23. je zavladal po mestu popoln mir.

O surovosti in negostoljubnosti hrvatskih radičevcev in separatistov se poročajo razne podrobnosti. Tako so hanaovci v četrtek napadli dve Sokolici, ki sta šli na akademijo v gledališče. Ko sta naprosili nekega Sokola za varstvo, so na valili nani in ga je nekdo izmed napadalcev udaril s palico po glavi. V neki gostilni je gruča 10 ljudi napadla nekega šibeniškega Sokola, ki ga je eden izmed napadalcev udaril s soda-vičarsko steklenico po glavi. Tolpa se je po ulicah rogala narodnim nošam nekih Sokolic iz Južne Srbije. Bilo je več slučajev, ko so hanaovci napadli Sokolice brez moškega spremljavanja. Slovence so psovali z izdajalci, ker da drže s Srbi. Kakšen vtis so napravila ta divjaštva na jugoslovenske Sokole, si lahko vsakdo predstavlja. Vsi izjavljajo, da niso pričakovali takega sprejema v Zagrebu. Ogorčeni so bili zlasti srbski gostje iz Sumadije in Južne Srbije.

»Hrvat« seveda psuje dalje. Piše namreč med drugim tako-le: »Mi bi ne bili kot narod vredni, da živimo, ako bi ne odbili odločno in dostojno tega napada (zleta jugosl. Sokolstva). Ta dva dneva sta pokazala, da smo to tako tudi izvedli. Čast hrvatskemu Zagrebu! Ako so pri tem Čehi in Poljaki ter drugi nepoznani gostje dobili svoje, se to nas ne tiče.« — Tako sramoti »Hrvat« slovensko gostoljubnost in prinaša še več drugih, precej prostaških napadov na Čeha in Poljake. »Hrvat« navaja celo imena hišnih posestnikov, ki so izobesili zastave, napada častnike, katere je policijska družala izživati ter psuje tudi policijo, ki ni dovolila hanaovcem, da bi svobodno napadali posumnike. Separatistični listi seveda slikajo incidente po svoje ter jih skušajo omiliti, res pa je, da so najhujšane tolpe pod vodstvom hanaovcev pokazale ob tej priliki vso svojo duševno surovost.

Rešimo sokolski Tabor!

Po londonski konferenci.

— Pariz, 18. avgusta. (Izv.) Ministrski predsednik Herriot se je danes ob 18. vrnil s francosko delegacijo iz Londona v Pariz. Na železniški postaji ga je pričakovalo več tisoč ljudi, ki so privedli Herriotu viharne ovacije. Ministrskemu predsedniku je izročila mlada deklica šopek cvetja. Med velikimi ovacijami so manifestanti dvignili Herriota na ramena in ga nesli skozi vrste občinstva na avtomobil.

— Berlin, 18. avgusta. (Izv.) Ob 10. dopoldne so došli državni kancelar Dr. Marx ter ministri dr. Stresemann in dr. Luther k predsedniku Ebertu, da ga obveste o izidu londonske konference. Popoldne so se vršila posvetovanja z voditelji posameznih strank, ki so se končala zvečer. Jutri bodo pozvani na sejo vsi ministri nemških dežel. V sredo se sestane komisija za zunanje zadeve, v četrtek pa državni zbor, da odobri Dawesov načrt. V političnih krogih računajo z možnostjo razpusta državnega zbora, ako se ne bo našla potrebna večina za sprejem tega načrta. Volitve bi se izvedle takoj, ker je treba, da se končni dogovor konference v Londonu odobri do 30. avgusta.

— New York, 18. avgusta. (Izv.) Predsednik Coolidge je izjavil, da je po njegovem mnenju bila londonska konferenca ena izmed najvažnejših po premirju. Primerjati se more samo razorožitveni konferenci v Washingtonu. Amerika je pripravljena dati potreben denar za kredite v svrhu izvedbe Dawesovega načrta. Na koncu je izjavil predsednik Coolidge, da je z izidom londonske konference pravzaprav šele sedaj konec vojne.

— London, 18. avgusta. (Izv.) Angleški kralj je čestitil Macdonaldu radi uspehov londonske konference. Predsednik Coolidge je brzojavil ameriške-mu poslaniku v Londonu, kateremu se zahvaljuje za njegovo delo in trud na londonski konferenci.

DEMISIJA VOJNEGA MINISTRA.

— Beograd, 19. avgusta. (Izv.) Včeraj se je razširila vest, da je vojni minister general Hadžić podal demisijo. General Hadžić je nezadovoljen s postopanjem vlade, ki ni ničesar ukrenila, da se kaznujejo agitatorji, ki so pozivali rekrute k upor. Po nekaterih vesteh so radičevci celo zahtevali od vlade, naj premesti večje število častnikov iz Hrvatske. Vojni minister te želje seveda ni hotel ugoditi. Zdi se, da general Hadžić ne ostane dolgo na svojem mestu, dasi je vlada vesti o njegovi demisiji dementirala.

IZPRAZNITEV POUHRJA.

— Offenburg, 18. avgusta. (Izv.) Tukajšnje vojaško poveljstvo je prejelo povelje o izpraznitvi mesta ob 4. jutraj. Tako nato je vojaško poveljstvo naročilo pri železniški upravi poseben vlak za prevoz francoskega vojaštva. Izpraznitev mesta je bila okoli poldneva že končana. Francija je z evakuacijo ozemlja okoli Offenburga in Appenweilerja pričela prva izvajati sklepe londonske konference.

Colombo Ceylon Tea

„ADRIA“ pecivni prašek
„ADRIA“ vanilin sladkor

VAN KASTER kakao

Paviljon E-39

5375

Politične vesti.

— Delo zagrebške policije. Zagrebški »Hrvat« je te dni dosegel višek nestrannega klevetanja državnemu in narodnemu edinstvu zvestega jugoslovenskega Sokolstva. Zagrebški policiji očita sedaj, daje ona kriva incidentov v Zagrebu za časa sokolskega zleta. Piše namreč, da bi bila morala vlada posvetiti zletu več pažnje ter odstraniti pri zagrebški policiji vse uradnike in redarje, od šefa pa do poslednjega Pribečevića. Vse, kar se je dogodilo večeraj, je delo zagrebške policije! — Lepo bi bila frankovska fakinaža sprejela jugoslovenske Sokole, da so na zagrebški policiji sedeli prijatelji »Hrvata« in Stjep. Radića. V istem članku konstatira »Hrvat«, da so goste spremljevali na postajo vojaški panduri z natak-njenimi puškami, pod čijo so stalno zaščito stali v Zagrebu... Kaj bi moral šele konstatirati »Hrvat«, da ni bilo teh vojakov in te zagrebške policije...?

— Proti svobodni tisku z zakonom o zaščiti države. Beogradska vest naznaja, da razmišlja notranji minister o ukrepih proti svobodnemu tisku in da misli v tem oziru uporabiti zakon o zaščiti države. Na ta način smo dospeli tja, kamor prejšnja vlada »nasilja, omejevanja svobode in korupcije, nikdar ni mislila, da sme stopiti, namreč na ubijanje svobodnega javnega mnenja potom zakona o zaščiti države! Tudi tu se vidi, kako je sedanja vlada »vlada zakona, reda in pravice« in kakšna nazadnjaška ter protikulturna sredstva hoče uporabiti, samo da se ohrani na vladi. Ko je prej državni pravdnik zabilil posebno številko tega ali onega lista, ker se je dotični list prekršil zoper pozitivne zakone, je opozicijski tisk zavpil do neba o korupciji, nastihu in drugih takih sleparskih krilaticeh, ki naj so prikrivale protidržavno in nepatriotično pisarstvo in delovanje naših federalistov in avtonomistov. Sedaj pa hočejo ubiti njim neljubu časopisje z zakonom o zaščiti države ter ga kratkoma generalno prepovedati.

— Konference Male antante v Zagrebu ne bo. Vesti o predstojećem sestanku zunanjih ministrov Male antante v Zagrebu so glasom češkoslovaških Hstov neresnične. Dr. Beneš se je vrnil v soboto iz Plosovice v Prago; popoldne je bil v avdijenci pri prezidentu Masaryku. Koncem avgusta odpotuje na zasedanje Društva narodov v Ženevo.

— Bolgarska agitacija v Južni Srbiji. V nedeljo so razširili po Skoplju letake, v katerih Todor Aleksandrov pozdravlja prebivalstvo Južne Srbije ter ga poziva, naj se odcepi od naše države. Todor Aleksandrov se sklicuje na to, da Makedonija ni jugoslovenska, kar da je tudi Radić sam priznal. Lepake je policija konfiscirala.

Julijska Krajina.

— Proti razlastitvenemu zakonu se oglašajo sedaj tudi Italijani in »Piccolo« je obsodil omejevanje lastninske pravice za kršenje splošn. zakona, po katerem je zabranjena omejitve lastnin. pravice nad nepremičninami. Po objavljenem dekretu bo padla vrednost nepremičnin, lastniki ne bodo dobivali kredita, promet zastane, dekret pomeni trpljenje prebivalstva. Vsa ta izvajanja slede zaradi tega, ker je z razlastitvenim zakonom zadeta tudi Pula, katero hoče rimska vlada popolnoma potlačiti, izbrisati vsak up na kako boljšo bodočnost puljskega mesta. skratka: ponižati jo v ribiško vas. Ako bi se omenjeni zakon tical izključno le Jugoslovenov, potem bi bil v očeh italijanskih politikov in juristov popolnoma na mestu, dober in pravičen, ker pa prinaša gorje tudi Puli, se sklepajo tam resolucije, da se ima dekret-zakon takoj razveljaviti. Pula propada, odkar je odpravljen arzenal, je Pula mesto brezposelnih, v agoniji je in zadnji udarec ji zada razlastitv. zakon.

— Gospodarski zastoj po razlastitve. nem zakonu. V »Piccolu« d. S., izvaja istrski Italijan Desanti k razlastitvenemu zakonu: »Dekret-zakon nenavadno komplicira stvari in jemlje vsako nado. Kdo naj bi ustvarjal industrijo v senci dekreta-zakona, ki zahteva dovoljenje dveh oblastev, če je treba postaviti kak zid ali izkopati kak jarek? Podirati se ne sme. Če pa se je kak hiša sesula, kaj potem? Če se hoče izkopati greznica, je treba napraviti luknjo v zemljo. To pa se ne more brez dovoljenja, na katero je treba čakati tri mesece. Če ima kdo par krav ali oslov, ne more brez dovoljenja spravljati gnoja na kup. Toda v treh mesecih morejo živali poginiti v svojem lastnem blatu. Zemljišče zakupne pogodbe se obnavlja v Istri koncem meseca septembra. Tudi za to bo potrebno dovoljenje, ki pa pride šele v treh mesecih. Bomo v decembru in žito še ne bo posejano. Pa če imam uknjiženo terjatev na neki hiši? Ker dolžnik noče plačati, dam hišo na dražbo. Če pa oblastvo ne odobri prodaje? In kaj naj se zgodi, če kdo, ki je podedoval kako nepremičnino, ni simpatičen oblastvu? Članek zaključuje: Na mejah sta potrebni pozornost in previdnost. Toda ta dekret deli prebivalstvo države v tri kategorije, dočim mora biti le en zakon: tisti, ki velja za vse kraljevstvo! In to iz enostavnega razloga: ker zadostuje.

Pod protektoratom Nj. Vel. kralja Aleksandra I. Razstava češke moderne umetnosti. — Društvo upod. umetnikov »Manes« iz Prage. — Ljubljana Jakopičev paviljon. — 9 do 1., 3. do pol 7.

Izpred sodišča.

— Huda sosedica sta Janez in Marjana Rantova iz Duplej. Kregata in zmerjata se pri vsaki priliki in če jima to ni dovolj se tudi stepeta. Tako je pri neki priliki ona omerjala sosedo s štorom in pufarjem, nakar ji je on odgovoril s polenom. Ona pa je pograbila burkijo in mu jih je nametala, kamor je pač priletelo. Pri tem mu je pokodovala prst na roki. Nato sta se seveda tožila in sodnik je prisodil hudemu Janezu 1 teden, sosedu Marjanu pa 3 tedne zapore. To pa jo je seveda silno bolelo in žena se je pritožila, češ da je ona dobila preveč. Vzklicni senat je ugodil njeni pritožbi v toliko, da je znižal kazen tudi njej na 1 teden, tako da sta sedaj oba enaka.

— Zrtve ljubosumnosti. Proti koncu junija se je peljal delavec Polde Malinov v Novi Vodmat k svoji nevesti lepi Malci. Pri njej pa je našel njenega prejšnjega fanta Karla Znidarja, ki je za božjo voljo prosil svojo Malci, da naj ga ne pusti, če noče živga spraviti v grob. Malin je fant, ta pograbil, on pa je prijel Malci in jo vprašal: »No Malci, sedaj pa povej čegava si.« In rekla je Malci svojemu novemu fantu: »Zarabi ga, in vrzi ga ven.« In vnel se je pretepet, pri katerem pa je potegnil slabejši Znidar nož in ga je parkrat vrazil. Zabadel mu je nož tudi v trebuh in mu je prerezal trebušno mreno. Pri obravnavi je fant vse priznal, upravljeval pa se je s silobranom in pa s silno razburjenostjo. Zankal je vsak hudoben namen, ker on Znidarja ni niti poznal in je prišlo do pretepa edino le radi nesrečnega slučaja. Od bilal je silo s silo. Sodišče je vstalo vse to kot olajševalno okoliščino in je obsodilo Malina le radi prekoračenja silobrana na 3 mesece ječe uštevši mu v kazen preisk. valni zapor od 24. junija.

— Kure je kradel Cunjarjev Jože, star blapec doma iz Mengša, se je spizljal okoli pomoči v hlev svoje bivše gospodnje Terenije Židanove in je začel loviti kokoši. Ko je eno že zadavil in jo vrgel v koš, se je prebudil domači hlapec, njegov bivši tovarš in ga je ugledal, ravno ko je segal po drugi in so se začele kregati kokoši na gredi. Možakar, ki je bil radi tatvine, go-ljufje in krivega pričevanja že opetovano kaznovan, enkrat je bil že tudi pred poroto, se je zagovarjal, da je prišel v hlev le po svoje perilo, pri čemer pa je sam priznal, da je izbral za to precej neroden čas. Sodišče mu je priznalo zopet 6 mesecev strogega zapore, tako da bodo imele kure zopet nekaj časa mir.

— Gospodinja! Kupujte samo čajne mešanice znamke »BUDHA«, ker so najboljše in najzdravnejše, vsled tega tudi najcenejše v uporabi. Dobe se povsod. Zahtevajte navodila!

B. Grimshaw-G. Clavigny:

Gospodična kapetan.

— Pridite vendar! ji je zaklical, ko je videl, da se obotavlja.

Odločila se je in v previdno stopala navzdol. Kabina, v katero je vstopila, je bila majhna. Smrad jo je napolnjeval. V njej je stala lesena miza in nekaj zabojev, na katerih so ležale blazine.

Vrata v sosedno sobico so bila odprta. Vajiti je zapazila surov umivalnik, nad katerim je viselo zrcalce. Nad njim je visela s stropa svetilka in razsvetljevala kabino, v kateri se je nahajala s kapetanom.

— Sedite vendar. Kaj naj vam ponudim? Ravno imam črešnjevca, sladke je zelo, nič se bolj ne prilježe damam. Ali pa želite morda brandyja. Imam izbornega, pokusili ga boste, potem boste pa govorili.

— Hvala, je dejala Vajiti, ne bom pila. Prišla sem, da govorim o resnih zadevah, kot veste.

Donahue ni pričakoval, da se bo dala tako lahko ujeti, a poskusil je bil vseeno s ponudbo, kajti za vsak slučaj je bil pripravil nekaj kozarčkov omamljive tekočine.

— Kakor želite, draga moja, je dejal. Idimo pogledat zemljevid. Edino vi mi boste lahko pomagali pri tem podjetju, vi in vaš stari oče. Deliti si bomo

pa prav prijateljsko, kaj ne? ... Vsega vendar ne boste hoteli imeti zase.

Ko je to izrekel, je vzel zemljevid, ki je ležal zvit na mizi, ga razprostri in pritrčil z dvema kozarcoma.

Tu pa je Vajiti mrzlo spreletelo od nog do glave. ... Kaj, Donahue pokazuje zemljevid, predno so se določili pogoji razdelitve plena? Taka napaka je bila neverjetna s strani moža, ki se je smatral za morskega roparja in živel veselo po širnem Pacifiku. Donahue je zapazil, kako se je hotela umakniti na lesene stopnice. Razumel je, da je napravil bedarijo.

— Vraga, je zavpil. Čisto sem pozabil vam pokazati demante.

Takoj je pustil karto, odprl predal in potegnil iz nje krasni ponarejeni navratnik, ki je bil prevaral njega samega. Pri pogledu na te umetno brušene kamne, ki so tisočkrat odbijali luč kadeče se svetilke, je Vajiti pozabila na vse in prišla navratnik z obema rokama.

Njeno srce je že tolikokrat trpelo v brezupni želji, imeti stokrat manj lepe dragulje, kot so bili ti. Ko je videla, da se ji svetijo tako ogromni dijamanti med prsti, ji je začelo srce silno utripati. Obračala jih je v luči, njene oči se niso moge ločiti od njih in na rdečih ustnicah se ji je pokazal blažen nasmehek.

Pozabila je na vse svoje sumnje.

— Priprite si ga vendar, je dejal Donahue smejč. Nikdar ni lepši navratnik krasil lepših pri-

Ni se dala prositi in zaprla je zaponko, ki je držala nakit okoli vratu. Hlad draguljev na njenem golem vratu se ji je zdel čaroben.

— Bogami! Kako izborno vam pristojta ... Pridite in pogledajte se v ogledalu, je dejal Donahue in stopil v svojo kabino.

Pijana veselja in v blazni želji, da se vidi s tem kraljevskim nakitom, je stopila Vajiti naprej.

Vendar se je ustavila na pragu kabine, se obotavljala za trenotek, potem jo je pa privlekla vabljiva svetloba ogledala, v kateri je odsevala luč svetilke, in vstopila je.

V trenotku, ko se je bila ustavila na pragu kabine, njeno ostro oko ni ničesar zapazilo, kar bi moglo vzbuditi najmanjši sum: na desni je bil star divan, na levi železna postelja, miza in stol, na katerega se je vsedel Donahue, pred njo umivalnik in zrcalo.

In če bi bil tudi pekel med njo in ogledalom in četudi bi bila prokleta za vse večne čase ... Donahue je to tako dobro vedel, da se od tega trenutka ni več brigal zanj. Potegnil je iz žepa kretnika, da si prižge cigareto. Tako dobro je vedel, kaj bo storila, kot ni dvomil, da bo vzšlo solnce naslednje jutro.

In v resnici je Vajiti nagnila glavo, da najde svoj obraz v steklu. Zapazila je dijamante, ki so se svetili na njenih prsih in v njenih očeh je odsevalo bajno veselje in zamaknenost. Stopila je korak naprej, da se vidi natančneje in celo dolgo

minuto se je gledala, ne da bi trenila z očmi.

Nenadoma pa je kozarec padel na tla in se razbil, dva krepki roki sta zgrabili Vajiti za gležnje, jo dvignile in porinile naprej.

Pri padcu je zgrabila za svoj samokres, toda že so jo bile druge roke prijele od zadaj in v naslednji minuti se že ni mogla več gibati. Zvezali so jo, dvignili v zrak, v naglici odnesli in jo vrgli v temno luknjo.

Vrata so se hrupno zaprla, ključ je dvakrat zaškrtal v ključavnici, bila je ujeta.

Ni imela več veržice, samokresa, bodala, nakita ... Vse so ji odvzeli.

Mnogo žensk bi bilo v njenem položaju kričalo in klicalo na pomoč, da bi slučajno kak mimo-hiteč čolnar postal pozoren.

Toda vedela je, da bi z dna te kabine nihče ne čul njenega glasu, in ni hotela, da bi ji s silo zamahili usta, če bi po nepotrebnem kričala. Gotovi surovi prizori, ki so se bili nekdanj odigrali na Sibillnem krovu, so ji prišli v spomin in sklenila je, da se vede kot ukročena zver, dokler ne zve, kaj hočejo pravzaprav od nje ... in to se bo moralo kmalu zgoditi.

Naenkrat pa se je nekaj nepričakovanega zgodilo na krovu. Boste noge so tekale na vse strani, škripci so začeli škrtati, Vajiti je začela udarjanje jader ob jambore. Visok glas je dajal povelja in moštvo domačinov je z grgrajočimi kriki vleklo za vrvi.

Prosveta.

VAŽNA KULTURNA PRIREDITEV.

Poročali smo že, da je bila v petek otvorjena v Jakopičevem paviljonu razstava češke upodabljajoče umetnosti, zastopane po klubu »Manes«. O razstavi, ki pomeni velik korak h kulturnemu zblizanju med nami in Čehoslovaki, se spregovorimo. V nedeljo 17. tm. je priredila Narodna galerija češkemu gostom, ki so prispeli iz Prage, da uredijo in otvorijo svojo razstavo ter da si ogledajo našo umetnost, prijateljski večer. Povabljeni so bili oficijelni predstavniki civilnih in vojaških oblasti, prostovoljnih, kulturnih in umetniških ustanov ter gospodarskih krogov v osebi predsedstva ljubljanskega velesejma. Med drugimi so bili navzoči: generalni konzul ČSR dr. Otokar Beneš, češka delegata prof. Bogomil Kafka in slikar Konček, predsednik Narodne galerije g. Zornan, zastopnik univerze dr. V. Molé, zastopnik mestne občine dr. M. Zarnik, odbornik Narodne galerije dr. Regally, tajnik zveze industrijev inž. Milan Šuklje in dr. Društvo »Umetnost« je zastopal predsednik g. Trautnik.

Zbrane goste je pozdravil predsednik Narodne galerije g. Zornan, ki je naglašal, da je pričujoča razstava kluba »Manes« gotovo v intencijah našega kralja Aleksandra kot velikega ljubitelja in predstojnika Masaryka kot zaslužnega kritika umetnosti. Za pozdrave se je zahvalil prof. Kafka, ki je med drugim izjavil, da so stiki med češko in slovensko upodabljajočo umetnostjo sicer že stari, da pa pomembno pričujoča razstava popolnoma konkretno korak h izmenjavi in uspešnem sodelovanju Čehov in Slovencev na tem polju. Kot nadaljnje uspehe na poti k temu cilju je omenil slovensko razstavo v Pragi, ki bo prihodnje leto, in druge kulturne prireditve, o katerih zastopniki umetnosti obeh narodov razpravljajo. V imenu mestne občine je pozdravil češko umetnost v Ljubljani magistratni ravnatelj dr. M. Zarnik. Za pozdrave se je zahvalil v prisrčnih in toplih besedah generalni konzul dr. Otokar Beneš, ki je izrazil posebno priznanje in zahvalo Narodni galeriji za njen trud in materialne žrtve, ki jih je imela pri ureditvi te razstave. Češke kolege je pozdravil v imenu slovenskih umetnikov g. Trautnik. Nazdravil je kralju Aleksandru in prezidentu Masaryku, katerima so bile odposlane tudi udanostne brzojavke. V imenu univerze je spregovoril prof. dr. V. Molé. Njegov govor, poln globokega razumevanja in smisla za tako važno kulturno prireditev, so sprejeli navzoči z velikim odobravanjem. Odbornik Narodne galerije dr. Regally je pozdravil zastopstvo ljubljanskega velesejma, zahvaljujoč se za materialno podporo, ki je omogočila prireditev razstave. Odgovoril je inž. Milan Šuklje, ki je povdarjal pomen kulturnih stikov med Čehi in Slovenci ter obljubil, da so slovenski industriji vedno pripravljeni podpirati take prireditve in umetnostni sploh. Po končanem oficijelnem delu tega intimnega družabnega večera, ki je napravil na češke delegate najboljši vtis, je zapela gđ. Pirkova več čeških in slovaških narodnih pesmi, za kar je žela obilo pohval. Prisrčnimo, da naše uredništvo o tej prireditvi ni bilo obveščeno.

Prof. Kafka se je odpeljal včeraj popoldne v Prago, slikarja Konček in Slaviček pa ostaneta še nekaj časa na Bledu, kjer slikata naše gorenske pokrajine, ki jima izredno ugajajo. Jutri ob 17. popoldne je vodstvo po razstavi kluba »Manes«, na kar posebno opozarjamo naše občinstvo.

★ ★ ★

— **Ljubljanska drama.** Prva repriza veseloigre »Firma P. B.« bo v sredo dne 20. tm. V glavnih vlogah nastopijo ga. Šaričeva, ga. Medvedova, gđca. Vida ter gospodje Šest, Lipah, Putjati itd. Za zabavno veseloigro je vzbudila pri premijeri mnogo smeha, veselja in zabave, za kar je napisano in igrano. Zato nanjo opozarjamo.

— **Narodno gledališče v Ljubljani.** Danes v sredo 20. tm. zvečer ob 8. uri je v dramskem gledališču repriza ameriške veseloigre »Firma P. B.«, ki jo premijera je dosegla lep uspeh kot veseloigra in kot taka popolnoma zadovoljila obiskovalce. V četrtek, dne 21. tm. ob 8. uri pa se pojavi v opernem gledališču Rimski Korzakova opera »Carska nevesta« in sicer v isti zasedbi kakor pri slavnostni predstavi dne 15. tm. Vstopnice za obe predstavi kakor tudi za petkovno dramsko predstavo »Pa. glavko« in za sobotno reprizo »V vodnjaku« in »Gavalleria Rusticana« z dr. Moricem kot gostom so v predprodaji pri dnevnih blagajni v opernem gledališču od 10.— 3.1. in od 3.—5. popoldne.

Posetnikom velesejma

se priporoča, da si ogledajo zalogo manufakture, galanterije in usnja pri tvrdki

„Danica“
Majzelj & Rajšelj,
Ljubljana, Turjaški trg št. 1

Glasbeni vestnik.

— **Četrtneskega klavirja koncert v Dresdenu.** Dodatno k mojemu poročilu z dne 15. avgusta 1924 bodi omenjeno, da se je vršil dne 24. junija 1924 v veliki dvorani (Kaufmannsches Ostra Alee) četrtneski koncert neke na klavirju, ampak izvajale so se že nove kompozicije četrtneske glasbe kot pevske točke pod vodstvom Hermana Scherchena. Program tega koncerta lahko vsak zainteresiran za četrtnesko glasbo pregleda v izlozbi moje trgovine na Mestnem trgu št. 3. Alfons Breznik.

— **Prevajatelj ruskih pisateljev umrl.** Iz Berlina poročajo, da je tamkaj preminul Aleksander Eliasberg, star 46 let. Rajniki je prevel izredno veliko ruskih pisateljev v nemščino ter si tako pridobil za razširjenje ruskega slovstva v Nemcih izredno velike zaslugе.

— **Jugoslavenska Njiva**, knjiga II. broj 4. (15. avgusta 1924). Izvrstan poznavatelj savremene Italije pod pseudonimom Res u članku »Slučaj Matteotti« crta krizo fašizma. Dr. M. Kus Nikolajev javlja se člankom »Duh kulture i religija društva«. Dr. J. Bidlo svrša studiju »Vizantijska kultura«, a VI. Dvorniković nastavlja studiju »Hrist, Budha, Schopenhauer«. Ova broj iznosi dva vrijedna nova pisca: Ilse Hubmayer javlja se jakom novelom »Kralj te čeka«, a Josip Čelar esejem »Niče i moderni duh«. U Pregledu piše Ivo Valikanović o Jovanu Hraniloviću; A. Barac o knjizi M. Cara »Naše Primorje«; F. Šišić o naučnim radovima V. Novaka; M. Prelog o knjizi T. Djordjevića »Iz Srbije kneza Miloša«; VI. Tkalčić o kongresu slav. geografa i etnografa u Pragu; B. Adžija o Medjunarodnoj konferenciji rada itd. — **Jugoslavenska Njiva** izlazi dva puta mesečno, a stoji na godinu 160 Din. Pretplata šalje se upravi: Zagreb, Marovska ulica br. 30.

— **Predavanja v higijenski razstavi Ljubljanskega velesejma.** V sredo dne 20. tm. predava ob 16. predstojnik zavoda za socialno higijensko zaščito dece v Ljubljani, g. dr. Ambrožič Matija »O higijeni dojenčaka in malega deteta«. — **Poleg rednih predavanj** se predvajajo vsak dan ob desetih in 14. tudi filmske slike iz splošnega zdravstva in o spolnih boleznih.

— **Tiskarski škrt** je s posebno silo razsajal po časnih predelih. V mojem poročilu o dramski premijeri mi je n. pr. iz trgovskih potnikov napravil »trgovske potuške«, iz konflikta »konflikt«, iz »akte« — »alete« itd. Tudi ni privoščil g. Šaričevi, da bi bila imenoma navedena.

— **80 letnica Ilje Repina.** V finskem mestecu Kouke je proslavil te dni na skromen način svojo 80letnico znameniti ruski slikar Ilja Repin. Navzlic skromnim razmeram je prejel sivolasi starček nebroj čestitk in daril od vseh strani. Vsi ruski listi so priobčili obširne članke o Repinu. Obenem zanikajo vse vesti o njegovi bolezni. Jubilar je bil rojen l. 1844 v Čugnjevu, majhni vojaški koloniji v Markovski guberniji. Kot gojenec vojaške akademije je pokazal izredno nadarjenost in umetniški talent. To ga je privedlo končno na akademijo umetnosti. Postal je kmalu eden najbolj talentiranih in marljivih dijakov in zato je dobil stipendijo za inozemstvo. Kot samostojen umetnik se je proslavil širom sveta. Najbolj znana je njegova krasna slika »Burliaki na Volgi«.

— **Praska skupina moskovskih hudožestvenikov v novi sezoni.** V Pragi so se že zbrali vsi člani skupine moskovskih Hudožestvenikov, ki so postali v Pragi in drugih slovanskih prestolnicah, zlasti v Jugoslaviji že tako priljubljeni, da si ne moremo misliti gledališke sezone brez njihovega nastopa. Priprave in skušnje za novo sezono so v polnem teku in obetajo mnogo zanimivega. Skupina je znatno narasla, ker so prispeli v Prago novi člani Hudožestvenega teatra, tako da bo mogoče sprejeti v repertoar tudi ona dela, ki jih Hudožestveniki v prejšnji sezoni zaradi pomanjkanja igralcev niso mogli igrati. Tako se je med drugimi vrnil iz Amerike znameniti igralec Bakšev in v prasko skupino bo lahko zopet igrala »Brate Karamazove« in »Na dnju«. Praskemu ensemblu sta se pridružila tudi Adamajtisova in Tamirov. V novi sezoni bi imela praska skupina Hudožestvenikov te le moči: Adamajtisova, Bachareva, Dnjeprava, Germanova, Grečova, Krasnopolskaja, Križnovskaja, Levickaja, Sekičevica in T. Karskaja; možki člani so: slikar Andrejev, Bakšev, Bogdanov, Cicijanov, Komisarov, Masalitinov, Pavlov, Sperov, Sarov, Vasiljev, Viruhov in Zelicki. Režija bo v rokah Germanove, Masalitnove in Sarova. Skušnje so večinoma na stanovanju Germanove. Hudožestveniki pripravljajo za prvi nastop Euripidovo »Medeo« z Germanovo v naslovni vlogi. Zbore igra več ženski ensemble praskе sekcije. Obenem se vrše skušnje za Gogoljevo »Svatbo«, kjer igra Podkoljesina Pavlov, Kočakeva Masalitinov, Stjepana Komisarov in Kajgana Bakšev. Večer izpopolni Puškinov »Mozart in Sallieri«, kjer interpretira Sallierija Bakšev. Vse te predstave so dolečene za drugo polovico septembra v praskem Vinohradskem gledališču. Pred božičem vprizore Hudožestveniki tudi Turgenjeve »Pomladanske vode« s križanovsko in Ostrovskega »Burjo« z Germanovo v naslovni vlogi.

Sokolstvo.

— **Skolski sabor v Zagrebu.** Na drugi plenarni seji sokolskega zbora včeraj popoldne so se odločili poročila in resolucije odsekov. Sabor je razpravljal o spremembah novosadske sokolske ustave, ki jih je izdelala posebna komisija, v kateri so bili starosta in podstarosta JSS ter poročevalci iz vseh odsekov. Nova sokolska ustava je bila soglasno sprejeta. Sabor je poslal brzojavne pozdrave kralju ter češki, poljski in ruski sokolski zvezi. Skupščina se je vršila v najlepšem soglasju.

— **Soko! Ljubljana II.** je že pričel z razpečavo tablic (po 2 Din) za veliko javno tombolo, ki bo 7. septembra. Dobitki bodo lepi in dragoceni, ter ne bodo nikakor zastajali po številu dotedanjih tombol. Prebitek gre v prid zgradbe. Ne kajne na zadnji dan z nakupom.

Turistika in sport.

NOV SVETOVNI REKORD WEISS-MÜLLERJA.

Znani plavalni fenomen Amerikanec Weissmüller je v nedeljo pri plavalni tekmi na Dunaju postavil nov svetovni rekord na 100 m, in sicer v času 0 : 57.8.

PRI PLAVANJU SKOZI PRAGO

je bil prvi Antos (C. F. K.) v 35 : 37.8, drugi Kučera, tretji Pechta. V damskem plavanju je bila prva gđca. Dracek (Sparta) v 44 : 07.8.

— **Športne prireditve.** Sijajni potek letošnje pomladanske kolesarske dirke na znanem dirkališču Tezno pri Mariboru je neposredni povod, da se enaka športna prireditev še v večjem obsegu kot jesenske kolesarske dirke dne 7. in 8. septembra tl. ponovi. Dirka, ki bo obsegala razne tekmovalne točke na kolesih in motornih vozilih, je razpisana po športnih načelih »Saveza« ter kot širokopotezno zamišljeno športno podjetje dostopna vsem kolesarjem SHS. Prireditev se vrši pod okriljem Mariborskega kolesarskega društva »Edelweiss 1900«, ki uživa v tem pogledu pri naših športnih krogih že utemeljen sloves in je pričakovati, da postane jesenska dirka izreden športni dogodek. Dirkališče Tezno pri Mariboru je v Sloveniji sploh edini tekmovni prostor za take prireditve, celo Zagreb nima enakega šadiona. Te dni se razpisujejo oficijelni razpisi na vsa društva in klube ter je priporočljivo, da se športniki v obilnem številu povabijo odzvoje. Posamnikom se ustreže s pojasnili in dirkalnimi načrti na dopise pod naslovom: Dirkalni odbor kolesarskega društva »Edelweiss 1900«. Športni hotel Halbvild v Mariboru.

— **Admira (Dunaj) : Ilirija.** — Kot prva velika prireditev jesenske nogometne sezone v Ljubljani se vrši v nedeljo — in najbrže tudi v soboto — na športnem prostoru Ilirije internacionalna tekma med izvrstnim, na petem mestu prvorazrednega prvenstva na Dunaju stoječim moštvom, S. K. Admiram in našo Ilirijo. Admira je obvezana na stopiti s kompletnim prvim moštvom, v katerem igra več reprezentančnih avstrijskih igralcev. Gostovanju Admiru je pripisovano važnost ne le iz športnega stališča, temveč tudi veliko propagandno vrednost. Kvalitativno se more v naši letošnji sezoni usporediti gostovanju Admiru edino nastop dunajskega Slovana, ki je zapustil velik vtis med ljubljansko športno publiko.

— **Gradjanski : Šašk 4 : 2 in 2 : 1.** (Odigrano v Sarajevu.)

— **Beograd : Jugoslavija — Pardubice 4 : 1 in 10 : 0!**

— **Gradec : Rapid (Maribor) : Rapid (Gr.) 2 : 0.**

— **Reka. Sparta (Zagreb) : Gloria 0 : 1.**

— **Celje : S. K. Celje — Maribor 4 : 1.**

— **Druga tekme.** Berlin — Leipzig 2 : 2; Rotterdam — Hamburg 4 : 3; Lvov : Varšava 2 : 1.

Povodom lahkoatletskega mitinga, ki se je vršil v nedeljo v Budimpešti, je znani nemški prvak Hinben v teku na 100 m zasedel prvo mesto v času 10.7 pred Gerőjem (Budimpešta).

— **Pozor planinci.** V dne 27. do vključno 30. avgusta tl. se vrši v Kamniških planinah v revirju g. Vladimira Premroua in sicer ob levem bregu Bistrice ob Bele preko Požarja in Dolu do Predkonjskega velikega pogona na divje kope. P. n. planince prosimo, da v teh dneh ne posejajo Kamniške Bistrice, oziroma omenjeni del planin, da se izključno vsaka nesreča.

— **Hirostna gorska dirka** dne 24. avgusta na Vrhniki za motorje in automobile zahteva vsled nevarnosti našega prebivalstva na take prireditve tako obsežne varnostne odredbe, da Avtomobilski klub — sekcija Ljubljana in Moto-klub Slovenija pozivata tudi športnike-kolesarje in motocikliste na sodelovanje. Kolesarji in motociklisti, ki bi iz športske solidarnosti in interesa hoteli prevzeti pomoč, posle pri tehniški pripravi tekme, naj blagovolijo svoje naslove sporočiti na naslov: V. Bohinec, »Continental«, Dunajska cesta. Ljubljana; športniki iz vrhniskega okrožja naj javijo svoje naslove: gostilna Mantua na Vrhniki; iz logaškega okrožja pa: gostilna Rikar v Logatcu. — Avtomobilski klub Kr. SHS, sekcija Ljubljana. — Moto-klub »Slovenija«.

Li Li Hip na velesejmu!

Društvene vesti.

POZIV VSEM ORGANIZACIJAM DRŽAVNIH NAMEŠCENCEV.

Podpisana O. Z. je prejela preko Glavnega Saveza v Beogradu poziv ministrstva pravde z dne 7. tm. št. 50.454, s katerim se pozivljajo vse strokovne organizacije drž. nameščencev, da pošljejo ministrstvu pravde svoje predloge, ki se tičejo revizije zakona o civilnih uradnih in ostalih drž. uslužbenecih ter uredbe o razvrstitvi. Ti predlogi naj bi dospeli v Beograd najkasneje 1. septembra tl.

O. Z. bo sicer od tega dne predložila ministrstvu pravde vse gradivo ki se tiče najnujnejše izpremembe omenjenih členov 234., 239., 240. in 246. omenjenega zakona. Tehnično nemogoče pa ji je do označenega roka provesti podrobni pretres celotnega zakona in k vsem članom, ki se ji zde potrebni temeljite revizije, staviti z vsemi utemeljitvami opremljene izpreminjalne predloge.

Spričo tega je sklenila, da bo posebni, že izvoljeni redakcijski odsek rade volje sprejemal izpreminjalne predloge k posameznim členom zakona in uredbe o razvrstitvi od vseh strokovnih organizacij, pa naj so pri O. Z. včlanjene ali ne. Dobro došli so temu odseku tudi predlogi pojedinih drž. nameščencev.

Na osnovi zbranega gradiva bo redakcijski odsek v vseh podrobnostih predelal zakon in uredbo ter sestavil enotni elabo-

rat, ki naj bi služil ministrstvu pravde za prenosno zakona, oziroma uredbe.

Ker pa žal iz prakse vemo, da centralna oblastva obširnejšim referatom, četudi jih sama žele, ne povesčajo tiste pažnje, kakršno zahtevata njih pomembnost in snov, bo skušala O. Z. izzvati preko Glavnega Saveza anketo, ki naj bi se sklicala tekom meseca septembra tl. v Beogradu in katere naj bi se udeležili s točnimi navodili opremljeni delegati vseh pokrajinskih zvez.

Izpreminjalni predlogi k zakonu in uredbi naj se pošljejo zveznemu tajniku Joži Bekšu, višjemu davčnemu upravitelju, Dalmatinova ul. 3/III v najkrajšem času, zanesljivo pa do 1. septembra tl. Pisani naj bodo na eno stran in za vsak člen posebej ter naj vsebujejo tudi končno utemeljitev.

Vladi, ki je z organizacijami drž. nameščencev stopila prvič v tako ozek stik, ne smemo na noben način inputirati mnenja, da organizacije, ki v prvi vrsti same zahtevajo revizijo zakona in uredbe, ne čujejo ali ne morejo sodelovati.

Zato smatra O. Z. za prvo dolžnost vseh organizacij, ki so za svoje ravnanje in nehanje odgovorne svojim članom, da se v označenem zmislu kar najmarljiveje udeležujejo. Kakor vselej, ko je šlo za rešitev eminentno važnih splošnih vprašanj in interesov aktivnih in vpokojenih drž. nameščencev, bo O. Z. storila svojo dolžnost tudi sedaj, ako jo podpro strokovne organizacije.

Vlada je dala inicijativo, naša usoda leži v naših rokah, zato na smoteno delo, dokler je čas!

V Ljubljani, dne 16. avgusta 1924.

Za Osrednjo Zvezo javnih nameščencev in vpokojencev v Sloveniji:

Joža Bekš, tč. tajnik. Maks Lilleg, tč. predsednik.

Svetlikanje

iz svetilnika vidiš na velesejmu. Mirim čokolada, paviljon 3271

Poziv

vsemu prebivalstvu ljubljanske oblasti.

V noči od 8. na 9. avgusta t. l. je divjala silna nevihta med Škofjo Loko in Polhovim gradcem. Katastrofalno neurje je napravilo velikansko škodo ob toku Gradaščice od Viča do Polhovega gradca, nadalje v dolini Ločnici od Sore navzgor ter končno v dolini Hrastnice (v okraju Kranj).

Vsled obilnega dežja narasli potoki so uničili cele domove, gospodarska poslopja, razdeljali ceste in pota, razrušili mostove, opustošili njive in travnike. Vsled mahoma narasle vode je utonilo vsega skupaj 19 oseb in mnogo glav domače živine.

Škoda, katero je povzročila ta poplava, je velikanska. Zaenkrat se ne da niti približno ceniti, gotovo pa je, da znaša veliko milijonov dinarjev.

Kot prvo pomoč je nakazala centralna vlada že 500.000 Din, nadaljna pomoč še sledi.

Gotovo je, da država sama iz svojih sredstev ne bo mogla, pa najsibno njena pomoč še tako izdatna, povrniti vso škodo, ki jo je povzročila povenoden prizadetim prebivalcem. Potrebno je radi tega, da tudi bližnji pomagajo svojim nesrečnim rojakom.

Zato se obračam na prebivalstvo ljubljanske oblasti s pozivom, da s prostovoljnimi denarnimi prispevki prispejete na pomoč prizadetim sorojakom.

Vsi prispevki naj se potom predstojnika pristojne politične oblasti I. stopnje odposljejo velikemu županu ljubljanske oblasti.

V Ljubljani, dne 14. avgusta 1924.

Dr. Baltič s. r.,

veliki župan ljubljanske oblasti.

„Platonično bratstvo.“

V eni zadnjih števil je priobčila beogradska »Politika« Radičevu izjavo, o kateri pravi med drugim: »V vladni deklaraciji je nekaj, kar se mi zdi naivno. To je, izjava o bratstvu z ruskim narodom. Ne zanima nas, da pomeni to razočaranje za znanja nacionaliste, ki so mislili, da imajo edino le oni patent na to bratstvo. Ta izjava je smešna in sentimentalna. V sedanjih razmerah ni mogoče govoriti o čustvih, temveč le o potrebah in faktih. Novi duh, nova družabna konstelacija, nove socialne ideje in potrebe zahtevajo, da obnovimo stike z Rusijo, ta sentimentalnost pa ni več umestna. Platonično bratstvo je bilo prikladno za epoko carskega režima.«

Na to izjavo replicira v beogradskem »Novem Vremenu« bivši šef ruskega generalnega štaba, general-poročnik Maruševskij, ki pravi:

»Morebiti nisem povsem točno prevedel teh vrstic, toda njih smisel je jasen navzlic temu, da sem moral kot Slovan naleteti na resnično slovanske besede, kakor je »konstelacija«. Niti najmanj ne mislim v bistvu kritizirati izjave političnega delavca države, kjer živim, temveč moj namen je le pojasniti čitateljem nekatere nasprotnosti, ki sem jih bil deležen celo ne platoničnim potom. Okrog 10. novembra leta 1917. me je skušal Trockij prisiliti, da se ude-

ležim mirovnih pogajanj v Brest-Litovsku. Moj edini sestanek s tem predstaviteljem »nove družabne konstelacije« se je končal zame, ko sem mu povedal, da vem, kdo je on, z ječo, kjer bi bil skoraj izgubil glavo. Moj glavni zločin je bil raport vojnemu ministru generalu A. Monikovskemu, v katerem sem naglašal, da ne morem pristati na zahtevo, naj končamo vojno, ki smo jo bili začeli v zaščito bratske Srbije. Prosil sem torej, naj me minister upokoji. Upokojili me niso, moje platonično bratstvo me je pa privedlo v povsem realne kleti Smolnega instituta in v ječo »križi«.

Nočem govoriti o vsem poznejšem delovanju za nadaljevanje vojne, ki je imela za posledico ustanovitve današnje Jugoslavije. V času te borbe sem izgubil jaz, kakor tudi mnogi moji pošteti rojaki, vse, toda mojo »platonično« je nagradil uspeh moje slovanske ideje, ki sem jo gojil v duši od mladih let, in zato mi ni žal teh žrtve. Zelo dobro razumem, da utegnemo zahtevati nova doba, novi ljudje in nove razmere novih potov v državni politiki, toda srce me boli, ko vidim, da zapeljujejo politična borba in strasti ljudi na pot nerazumevanja in vedoma napačne sodbe o velikih zgodovinskih pokretil celih epoch.

Za naše gospodinje.

Konserviranje gob. Če raste mnogo gob in jih gospodinje ne morejo porabiti v svojem stanju, jih lahko suše. Gobe, ki jih namerava gospodinja sušiti ni treba umivati, zadostuje, da jih osušimo z nožem in odstranimo vse neuzitne dele. Nato jih razrežemo na tanke koščke, ki jih na ložimo na čiste deske ali sita ter sušimo na zraku, soncu ali na peči. Posušene gobe spravimo v vrečice ali pa v popoprane in dobro zavezane steklene posode, da ne splesnijo. Če jih spravimo v vrečo, ne smemo ostati v zatohlem prostoru. Pred uporabo jih je treba dobro oprati v mrzli vodi, nato pa namočiti v topli vodi. Najboljše je pustiti jih v topli vodi toliko časa, da se namočijo in dobe obliko svežih gob. Nato jih lahko porabimo za juho, omako itd. kakor sveže gobe. Suhe gobe lahko tudi stolumo ali zmleemo. Poprej jih pa je treba položiti na vročo peč da se docela strdijo. Tolčemo jih lahko v moznarju, melemo pa v mlinu za kavo. Paziti pa je treba, da mlin ne diši po kavi ker diše po kavi tudi v takem mlinu zmlete gobe. Moka, ki jo nameljem iz gob, je zelo dobra za juho, omako, krompirjevo salato itd.

Očiščene in primerno razrezane (manjše pustimo cele, večje pa razrežemo na dva ali štiri dele) lahko tudi skuhamo v dobrem vinskem kislu, ki mu dodamo soli in začimbe (popra, čebule itd.). Skuhane gobe ocedimo in spravimo v začimbo vred v manjše kozarce. Nato jih zalijemo s drugim, zopet prekuhanim kisom, ki ga dvakrat in sicer vsak tretji dan, odlijemo in iznova skuhamo. Košček salicilove kisline obvaruje gobe, da se ne pokvarijo. Gobe lahko kuhamo tudi samo v slani vodi, pa jih potem v posodah zalijemo s kisom. Zaliti jih je treba tako, da sega kis dva prsta nad gobe. Steklene posode, ki smo jih napolnili s kuhanimi gobami, treba zaliti s svežim govejim lojem in dobro zamašiti ali zavezati z mehurnjem. Gobe lahko konserviramo tudi na ta način, da jih nekoliko posušimo na zraku in položimo v stekleno posodo, ki jo potem zalijemo s prekuhanim, osoljenim, ohlajenim, toda še tekočim maslom. Posode dobro zamašimo in zalijemo s lojem ali parafinom. Zlasti jurečki so za ta način konserviranja zelo primerni. Za konserviranje gob je priporočati tudi sol. V steklene posode položimo suhe soli, med katero pomešamo obrezane in na vetru dobro presušene gobe. Če postanejo vlažne ali teče iz njih voda, jo odlijemo in porabimo kot ekstrakt za juho ali omako. Iz gob lahko delamo tudi ekstrakt. V ta namen položimo gobe v lonec in pristavimo k ognju. Gobe začno takoj izhlapevati. Vodo, ki se nabere na dnu, odlijemo in spravimo. Nato prilijemo tej vodi sveže in pustimo pri ognju dotlej, da zavre. Če to večkrat ponovimo, ostane od gob samo to, kar je neuzitno. Ta ekstrakt nekoliko osolimo in kuhamo dalje dotlej, da ostane gosta rjava tekočina. Tej tekočini dodamo zrno soli. clove kisline ter jo nalijemo v steklenico z ozkim grlom. Gobov ekstrakt je zelo dober za začimbo za juho, omako itd. majhna žlica tega ekstrakta zadostuje za pet krožnikov juhe, ki dobi prijeten okus po gobah.

Zimski cvetličnjak.

Z vsestransko praktično urejenim mehanizmom je razstavila na Ljubljanskem velesejmu staroznana firma »HÖNTSCH«, ki ima svojo tvornico v Jugoslaviji pod imenom Jugoslavensko Höntsch D. D. v Brodu na Savi.

Ob dnevu otvoritve si je g. minister železnice s posebnim zanimanjem ogledal tvornični lastni sistem kotlov, ki služijo za ogrevanje cvetličnjakov s pomočjo gorke vode, oziroma parnega tlaka.

Poleg kompletnih zimskih cvetličnjakov izdeluje ista tvornica tudi enodružinske prenosljive hišice, ki so se že v enih sedmih državah zelo uvelile.

Lesene hišice so priporočljive posebno iz zdravstvenega stališča, ker so suhe, tople, urejene z vsemi modernimi napravami kot zidane hiše, izgotovljene v 6 do 8 tednih trpežne in poceni.

Za konzerviranje lesa izdeluje firma posebno sredstvo, katero je posebno za vrtnarje in kmetije izredno velike praktičnosti in vrednosti.

Podjetje vodi znani strokovnjak Ing. Walter Junggrichter.

Podružnica se nahaja v Zagrebu, Boškovičeva ulica 12, ter jo zastopa g. Drago Franž.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 19. avgusta 1924.

Avstrija in slovensko šolstvo na Koroskem.

V členu 63.—67. St. Germaanske mirovne pogodbe z dne 10. septembra 1919. se je Avstrija zavezala, da bo nudila svojim prebivalcem popolno zaščito njihovega življenja in svobode, obvezala se je, da bodo vsi državljani pred zakonom enopravni ter da bodo uživali enake državljanske in politične pravice brez ozira na plemo, jezik ali vero in da bodo te pravice uživale tudi vse jezikovne oziroma narodnostne manjšine. V členu 68. pa se je celo zavezala, da bo slednjim dala tudi šolski pouk v njihovem rodnom jeziku.

To so mednarodne obveze Avstrije, ki bi se jih morala kot kulturna država gotovo zavedati in jih tudi izvrševati napram drugorodnim državljanom, torej napram državljanom, ki niso nemške narodnosti. Toda pogledimo, kako postopa koroska vlada na šolskem polju s svojimi sedežani slovenske narodnosti.

Kakor znano, so imele šolske sestre pred državnim prevratom v Velikovu ljudsko šolo, v katero so sprejemale slovensko dečo. Ta šola je obstojala do takrat, ko smo zaradi nesrečnega plebsiča izgubili slovenski del Koroske. Po dolgem obotavljanju se je končno sedanja avstrijska vlada, prisiljena z ozirom na določbe St. Germaanske ugovora o miru in na pritisk od zunaj, odločila, da to šolo opet obnovi ter jo prepusti že z letom 1923.—1924. slovenskim šolskim sestram. Za poset te šole se je priglasilo kakih 70 otrok, vendar šolske sestre te šole niso dobile. Ko so roditelji videli, da šolske sestre na šoli ne bodo poučevale, so dali svojo dečo drugam v šolo, ali pa jih, na pritisk šolskih oblasti, vpisali v nemške šole. Na ljudski šoli šolskih sester ni vsled tega ostalo niti 10 otrok. Enako, kakor to osnovno šolo so koroske nemške oblasti onemogočile tudi gospodinjstvo šole pri šolskih sestrah v Velikovu. Tekom letošnje pomladi je začelo tamkajšnje okrajno glavarstvo na najraznovrstnejše načine šikanirati šolske sestre in jim groziti celo z globami, ako bi gojenek ne odpustile, novih pa da v obče ne smejo sprejemati, dokler si ne izposljuje dovoljenja za gospodinjstvo šole, kljub temu, da obstoja ta gospodinjstva šola na zavodu šolskih sester že leta in leta.

Vrhu tega je okrajno glavarstvo v Velikovu dve šolski sestri celo izgnalo iz Avstrije!

Slovenci na Koroskem torej nimajo niti ene svoje šole več. Naša javnost je vse to prezrla in poslanci, ki danes reprezentirajo slovensko ljudstvo, seveda nimajo časa, da bi se brigali za bedno slovensko rajo na Koroskem. Vedo sicer, da je slovenska šola v Velikovu prenehala, toda niti z mezinem niso doslej ganili, da bi naša država reagirala na to nasilje v rokah »Heimatdienst« se nahajajoče koroske vlade. A vodja klerikalne stranke dr. Korošec je minister prosvete, da, pravijo celo, da je podpredsednik v ministrskem svetu. Seve — Koroščeva vlada se opira poleg Turkov tudi na Nemce in ne sme ničesar storiti, kar bi ne bilo po volji nemškimi poslancem. Zato tudi dr. Korošec ne samo molči na odpravo edine slovenske šole na Koroskem, marveč je razveljavil ukrep svojega prednika, da se odpravi zaradi pomanjkanja učencev nemška gimnazija v Ljubljani.

Naroden škandal, kakršnega ne pozna slovenska zgodovina!

— Klerikalno - komunistični svet na magistratu. Gospod doktor Perič — vladni komisar ne mara biti — dobi v kratkem svet, s katerim bo upravljal mestno občino, seve popolnoma po intencijah prejšnje črnoorde koalicije. V svet bodo namreč pozvali samo bivši načelniki odsekov, ki so bili, kakor znano, pristaši klerikalne, odnosno komunistične in socialistične stranke. Od prejšnjih opozicijskih strank ne pride nihče v svet. Lepa bodočnost se obeta ubogi Ljubljani!

— Zadušnica za kralja Petra. V nedeljo dopoldne se je vršila v kraljevi cerkvi na Oplenju zadušnica za pokojnega kralja Petra Velikega, ki sta ji prisostvovala Nj. Vel. kralj in kraljica, nadalje ministrski predsednik Ljuba Davidovič, predsednik narodne skupščine Ljuba Jovanović, zastopnik občin in uglednejši ljudje iz okolice. Službo božjo je izvršil patrijarh Dimitrije. V cerkvi je bilo okoli 4000 ljudi. Prebivalstvo je živahno pozdravljalo kralja, ko se je po zadušnici precej dolgo razgovarjal s seljaki. Ob 13. je bil v dvorcu v Topoli obed. — Parastosa za pokojnim kraljem Petrom v saborni cerkvi v nedeljo dopoldne so se udeležili vsi člani vlade, ki so se nahajali v Beogradu, oficirski in diplomatski zbor, veliko število meščanstva ter mnogi vladni in opozicijski poslanci. Zadušnica je bila tudi v katoliški župni cerkvi ter sta se udeležila ministra dr. Korošec in dr. Kulovec.

— Poziv državnim namočencem priobčuje današnji »Slovenec«, v katerem poziva državno uradništvo, ki pripada SLS, naj vpošlje izpremljive valne predloge glede uradniškega zakona. Istočasno prosi klerikalni organ »somišljenike«, da svoje predloge dobro utemelje in opuste vse neizvedljive zahteve. Pod prejšnjo vlado so klerikalci imeli vse predloge že pripravljene in vsi so bili izvedljivi. Sedaj pa postajajo neizvedljivi! Klerikalci pa znajo: pod prejšnjo vlado je bilo vse izvedljivo, zato vse, kar se ni izvedlo »koruptno, protizakonito, nepošteno«, sedaj se pa neizvedljive stvari imenujejo »vlada zakona, reda in pravice«!

— Znak naše nezgovornosti. Narodna galerija je izdala povodrom razstave kluba »Manes« reklamni letak, ki predstavlja žensko brez modnih priveskov. Ta ženska pa v Ljubljani nima sreče. Komaj so jo zagledale bogaboječe oči cenzorja, jo je že doletela bridka usoda. Na lepo telo v naravni obliki so ji nalepili kosček rdečega papirja, ki zakriva to, kar po mnenju naše uradne (?) cenzure ne sme viseti na kioskih. Sirota je zdaj s tem čudnim rdečim figovim peresom vsa nesrečna, ker se ji občinstvo smeje. Zdi se nam, da si je dal dotični gospod, ki je odredil to neumestno in smešno cenzuro, zelo slabo spričevalo. Kaj si bodo mislili o Slovencih tujci, ki hodijo te dni v večjem številu po Ljubljani? Vse kar je prav!

— V dobri »zakona, reda in pravice«. — Umor nacionalista pri Šibeniku. Radičević republikanci in komunisti so sklenili, da krvavo obračunajo z vsemi nacionalno čutečimi elementi. Tako so v Vodicah pri Šibeniku pred kratkim radičević napadli nacionalista Anta Čičin. Šaina in ga težko poškodovali. Ranjenec je podlegel svojim poškodbam. Narod v šibeniški okolici je vsled tega dogodka silno razburjen in zahteva od vlade, da energično kaznuje krivce. Nacionalisti v Šibeniku in okolici so potom narodnega poslanca dr. Grisogona poslali ministru notranjih del Dražinu Pečiču in splitskemu županu Petroviću energičen protest. — Ubiiti nacionalist Ante Čičin. Šaina je bil ob ogromni udeležbi prebivalstva pokopan v sredo 13. t. m. Na grob so mu nacionalisti položili 15 vencev. — Res, to so žalostne posledice »sporazuma«: državi vdani elementi so prepričani sami sebi v varstvo, a antidržavna svojat sme svobodno napadati in ogrožati življenje nacionalistov.

— No, torej! »Slovenec« je ponovno prečital naše poročilo o otvoritvi velesejma, in ko se je prepričal, da smo res omenili ministra Sušnika, je hoče nočes priznal svojo laž. Pa ne povsem. Jezi se, da smo najprej našli vsa mogoča imena, potem priobčili dolgi govor velesejskega predsednika g. Bonača in šele čisto zadaj v par vrsticah omenili tudi ime prometnega ministra. Ne moremo nič pomagati in vest nam niti najmanj ne očita, da smo kaj zagrešili. Najprej smo omenili vse reprezentante in povabljene goste, ki so najprej prišli, da prisostvujejo otvoritvi. Potem smo priobčili dolgi govor g. Bonača, ker je govoril potem in ker je bil njegov govor res stvar, res v duhu otvoritve tako važne gospodarske prireditve. Nazadnje smo v par besedah omenili govor ministra Sušnika, ker je govoril zadnji in ker je bil njegov govor formalno kratek, vsebinsko pa vse prej, kakor službeni govor zastopnika drž. vlade. Zadeva je torej z naše strani popolnoma v redu in »Slovenec« bi molčal, če bi bil količkaj pameten.

— Visoka rudarska šola v Pribramu proslavlja letos 75letnico svojega obstoja ter izda pri tej priliki tiskano spomenico, v kateri bodo navedena vsa imena gg. absolventov z označbo sedanjega bivališča in zvanja. Rektorat naproša p. t. absolvente, da bi mu blagohotno čimprej sporočili: 1.) leto imatrikulacije, 2.) rojstni kraj in leto, 3.) leto, ko so absolvirali, 4.) sedanje zvanje in naslov. Obenem prosi rektorat tudi za objavo podatkov onih absolventov, ki so zaposleni v tujini.

— Sedaj je čas! Pišejo nam vsa lepa prostrana in rodovita krška dolina hreni še leta in leta po prepotrebni železniški zvezi med Novim mestom in Krškim, odnosno Brežicami. Vse tozadevne akcije pa doslej niso imele pozitivnega uspeha in tako je prišlo, da je vsa stvar lepo počasi saspala. Dolina je takorekto popolnoma ločena od ostalega sveta, kar do najbližje železniške postaje je preko 30 km, od Novega mesta do Brežic pa nekako 45 km. Kaka zašasna avtomobilska zveza seveda ne more nadomeščati železnice. Kakor čujemo, se je sedaj sproti sprošila akcija za to železnico. Pri akciji so udeležene vse prizadete občine, ki se nadejajo da bo njih akcijo z vsemi silami podpiral sedanji železniški minister, kateremu morajo biti hot Slovinci znane razmere in ki bi tudi razumel nujno potrebo, da se zgradi ta železnica.

— Rezervni oficirjem dravske divizije, ki se so niso javili za vstop v Udrženje rezervnih oficirjev, sporočam: V njihovem

lastnem interesu je, da se prijavijo pravčasno, t. j. pred ustanovnim obnim zborom, ki se vrši v Ljubljani dne 15. septembra. Tudi je potrebno, da vsak, ki se javi, pove, ali je dobil čin rezervnega oficirja v bivši avstro-ogrski armadi, ali je oddalil svoj rok v naši armadi in je potem bil imenovan za rezervnega oficirja. Samo po sebi se razume, da je treba priložiti pisani prijavi znanko za odgovor, ker se ustanovi pododbor Udrženja, ki bo imel denarna sredstva na razpolago, šele na obnem zboru. Vprašanje uniform je ugodno rešeno. Udrženje bo dalo vsakemu članu proti mali odelni predpisano uniformo od onih, ki jih dobe na račun nemških reparacij. Prva partija je že prišla, druge bodo sledile. Vpisnina v Udrženje znaša 20 Din, članarina na leto 10 Din. Prihodnji tovariški sestanek se vrši obnem s sejo pripravljalnega odbora, v ponedeljek dne 25. t. m. v salonu hotela »Lloyd« ob 20. Posebno ljubljanski tovariši se pozivajo, da se sestanka gotovo udeležijo. — Milan Plut, predsednik pripravljalnega odbora.

— Pogreb dr. Klementa Juga. V nedeljo popoldne so v Mojstrani položili k večjemu počitku zemeljske ostanke na Triglavu ponesrečenega dr. Juge. Pogreb je bil veličasten in se ga je zlasti udeležilo mnogo turistov, ki so na pokojnikovo krsto položili nebroj sopkov in vencev planinskih cvetk — kot poslednji planinski pozdrav. Ob odprtem grobu se je od pokojnega govoril v imenu rojakov g. Klemenčič iz Solkana, v imenu pokojnikovih ožjih prijateljev dr. Igor Franko in v imenu filozofske fakultete g. dr. Sodnikova. V slovo so nato prvi zapeli še žalostinko. Vigred se po vrne. Pogreba se je udeležil tudi pokojnikov brat.

— Sporedne telefonske postaje na tujih glavnih naročniških postajah. 1. Naročnik sporedne telefonske postaje se sme vpisati v imenik (spisek) telefonskih naročnikov. Kadar se vpíše, mora biti vpisan za naslednjo naročniško glavno telefonsko z oznako »Sporedna postaja«. 2. Kadar naročnik glavne postaje svoj telefon odpove, se vod ne odstopi naročniku sporedne postaje, ker je samo naročnik glavne postaje v obveznosti proti poštni in brozajni upravi za svojo številko, ne pa tudi naročnik sporedne postaje. 3. Kadar poština in brozajna uprava iz kateregakoli razloga naročniku glavne postaje telefonske naprave odstrani, ostanke brez telefona tudi naročnik sporedne postaje. 4. Naročnik glavne telefonske lahko ob vsakem času naročniku sporedne postaje prepove, da jo uporablja ker je sporedna postaja postavljena samo v sporazumu med naročnikom glavne in sporedne postaje. V spore med takimi naročniki se poštna uprava ne bo vmešavala. 5. Naročnik sporedne postaje sme imeti tudi posebne sporedne aparate. 6. Če se naročnik glavne postaje s svojim telefonom preseli, se lahko zgodi, da ostanke naročnik sporedne postaje brez telefona, če bi se pojavile tehnične ali drugačne ovire za novo zvezo z glavno postajo. 7. Za državne aparate, ki so postavljeni na glavni in sporedni postaji, potem za točno in redno plačevanje vsakršnih pristojbin je poštni upravi odgovoren samo naročnik glavne postaje. Zato je tudi samo on dolžan, da za vsako novo instalacijo na njegov telefonski številki izpolni predpisane tiskovine. Prav tako je le naročnik glavne telefonske odgovoren poštni upravi glede plačila pristojbin oziroma lamčevine za vse medkrajne telefonske pogovore (čl. 35 kl. pravilnika), ki se vodijo iz številke njegovega telefona.

— St. p. v Malem Predoslu Kamniške Bistrice je bil sedaj skoro nepristopen. Iz prirodnega mostu nad Velikim Predosljem vidi se pač, da na koncu jezera pod Velikim Predosljem Bistrice nekam pada, vendar je bilo dosedaj zelo težko priti ob jezercu do tega padca ter se je le malokdo potrudil, da se splazi do tja in pogleda na slap in Mali Predoselj. Zato sta bila ob skoraj nepoznani ter je le malokateri obiskovalec Kamniške Bistrice vedel, da se nahaja v Bistrici tudi znameniti slap in da je pod zarezom Velikega Predoslja še druga slična zarez, ki se imenuje Mali Predoselj. Sedaj je kamniška podružnica SPS z dovoljenjem in s pomočjo kamniške meščanske korporacije odprla tudi Mali Predoselj. Napravila je stezo, katere se od turistovske poti cepi kakih sto korakov pred stezo na prirodni most ter pelje navzdol do Bistrice. Tam je napravljena brv na desni breg. Iz brvi je od spodaj navzgor krasen pogled na cel slap in zarez. Onostran brvi se steza po desnem bregu nadaljuje, pride zopet do slapa, potem pa ob jezercu na prirodni most Velikega Predoslja, kjer se združi s staro stezo. Meščanska korporacija dala je podružnici brezplačno tudi ves za brv potrebni les ter ji gre za to zahvala vseh obiskovalcev Kamniške Bistrice.

— Proti ponesrečenju. Mestni magistrat Ljubljani izrečno prepoveduje vsako ponesrečevanje javnih cest in potov, trgov, šetališč in igrišč, javnih stranišč, med katere spadajo tudi stranišča javnih lokalov (gostila, kavarn, gledališč itd.), kakor tudi ponesrečevanje vsakovrstnih javnih lokalov in zbirališč v obča. Storišč se kaznujejo z globo do 1000 dinarjev. V slučaju plačilne nezmožnosti pa z zaporno kaznijo do 14 dni. Vrhutega je storilec dolžan povrniti še stroške za ssaženje.

— Zdravstveno stanje mesta Ljubljane. Zdravstveni izkaz mesta Ljubljane v času od 10. do 16. avgusta izkazuje tole statistiko: Umrlo je 21 oseb, 9 moških in 12 žensk (tujcev 7). Smrti vzroki: življenska slabost 3, druge nalezljive bolezni 1, srčna hiba, bolezen žile 2, drugi naravni smrti vzroki 14, slučajne smrtne poškodbe 2. Med tem časom se je rodilo 30 otrok, 11 dečkov in 19 deklic.

— Razpisano mesto. Pri Uradu za pospeševanje obrti (sodružnem nadzorništvu) v Celju je razpisano mesto pisarniške pomočnice. Prošnje opremljene s smislom čl. 12 zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbenih naj se vložijo do 1. septembra t. l. pri oddelku ministrstva trgovine in industrije v Ljubljani.

— Rudniška katastrofa pri Grobelnem. V petek 15. tm. se je dogodila v Roginski gorici pri Grobelnem na Štajerskem težka nesreča. V omenjenem rudniku se je vsled oksidiranja vnel premog, čigar plini so bliskoma napolnili rove. Več delavcev je takoj odšlo na kraj katastrofe, da pogase ogenj. Postali pa so žrtev strupenih plinov in potegnili so jih iz rova že mrtve. Rudniško vodstvo je o nesreči takoj obvestilo okrožni rudarski urad v Celju in Trboveljsko premogokopno družbo, ki je odposlalo v Grobelno rešilno tehnično opremljeno ekspedicijo pod vodstvom inž. Schneiderja. Iz Celja je prispeel v Grobelno rudarski nadsvetnik dr. Lipold. Reševalna dela so se že pričela in se je dosežaj posrečilo nekoliko ogenj zavezati, vendar gori še dalje. Podrobni poročili o katastrofi dosežaj še nismo prejeli.

— Zeparji na selmu. Jerič Vrhove je bila na selmu ukradena torbica s 50 Din. Tat je prešel jermena, na katerih je torbica visela okoli roke.

— Prvi ranjenec v svetovni vojni. V srbskem selu Badovinci na Drini umira seljak Kosta Vračaric na posledicah ran, ki jih je dobil v svetovni vojni. Kosta je prvi ranjenec v svetovni vojni. Drugi dan po objavi vojne je šel preko Drine na svoje posestvo. Avstrijski finančni stražniki so streljali nanj in ga ranili v prsa in v roko. Mislil je da mrtve so ga puetili ležati. Vračaric pa se je kmalu dvignil in se povrnil v svoje selo. Teško bolan je ležal ves čas vojne in okupacije do danes, ko so mu dnevi njegovega življenja šteti.

— Nesreča pri streljanju. V selu Komašina v Bosni so seljaki pri neki slavnosti streljali z malim topom. Top se je nadom razletel in težko poškodoval tri osebe od katerih je žena seljaka Ribica že umrla, težko ranjena Jago Mijid in Luka Pratljačič pa se borita s smrtjo.

— Čaruga v okovih. Na smrt obsodeni Čaruga je te dni zahteval, da se mu snamemo več kilogramov težkih okov, v katerih se nahaja že več mesecev, tako da ima na nogah težke rane. Državno pravdnistvo pa je prošnjo odbilo z motivacijo, da smrt na obsodba še ni pravomočna in z ozirom na to, da je skušal Čaruga pobegniti.

— Smrtina obsodba v Zagrebu. Pred saskim divizijskim sodiščem v Zagrebu se je vršila te dni razprava proti Edvardu Sladoviću, redovcu prve četo neborakkega bataljona Savske divizijske oblasti, rodom iz sela Bojažina pri Varaždinu. Sladović je 24. junija preteklega leta pobegnil od vojakov in je 22. novembra v selu Husani izvršil roparski umor nad seljakom Hinkom Arndtom. Zadal mu je s sekuro štiri udarce po glavi. Nato mu je odvzel 4000 Din gotovine in odnesel za 3290 Din drugega blaga. Sodišče ga je obsodilo na smrt na vesalji.

— Vremenska napoved. Spremenljivo in hladno vreme.

— Restavracija v oficirskem Domu v Ljubljani se odda v najem od 1. sept. t. l. Prostore, stanovanje in razsvetljavo daje Ofic. Dom na razpolago. Pomnilniki naj se ogledajo z tozadevalni ponudbami tako pri domačinu Doma g. majorja Ožegoviću (Dravska divizija v »Zvezdi 2. nadst.) kjer dobijo tudi vsa potrebna pojasnila.

— Španska bolezen je nepoznana za onega, ki zlasti pozimi stalno pije čaj, pripravljen iz čajnih mešanice znamke »Budha«, ki se dobe pri vseh trgovcih.

— Zadnja novost »Coty« puder cenajši. Tvrdka M. Bartl, paviljon B št. 75, ima za časa velesejma svetovno znane »Coty« izdelke po reklamni ceni na primer: Veliki »Coty« pudre, Din 45, mali »Coty« pudre, Din 28. Oglejte si ta paviljon na velesejmu!

TATVINE NA ŽELEZNICAH

Krivci pod ključem.

Poročali smo pred kratkim o dobro organizirani topi, ki je izvrševala na kolodvoru in sploh po gorenjski kakor tudi dolenski železniki progi številne tatvine. Kljub vestnemu zasledovanju ni uspelo tatov priti in vedno znova so se javljale okradene žrtve. Tako je med drugim ravnatelj pomorske akademije Antonu Ritoli med vožnjo Dubrovnik-Mojstrana izginili kovček z raznimi dragocenostmi in 850 Din gotovine, dalje je bil na progi Ljubljana-Lesce okraden neki višji častnik itd. Vestnemu zasledovanju kriminalnih organov se je posrečilo sedaj aretirati kolo-dvorske tatove. Dne 9. tm. je bil aretiran železniški uslužbenec V. iz Šiške, ki je imel pri sebi 29 ključev za odpiranje kovčkov. Pri hišni preiskavi se je našla med dr. večja množina ukradenega damskega blaga, boks usnja, par novih »shimmy« čevljev, več ročnih torbic, srebrno jedilno orodje z monogramom E. K. in A. P. zlata dca z ogledalom in mehanizmom za shranjevanje slikarstva itd.

Istočasno pa je bil v Kranju prijet to. varil omenjenega V. ja, pri katerem se je našlo ukraden kovček ravnatelja Ribolija, zlato damsko uro, zlat cigaretni ustnik, srebrno cigaretno dozo, izdelano na fin in umetniški način, več komadov usnja in par daljnogledov. Oba »poštenjakoviča«, ki sta zlasti kradla letovičarjem in diskreditirala vse naše poštenne železničarje, sta bila oddana sodišču.

Iz Celja.

— c. Godalni orkester. Vodstvo Glasbene Matice v Celju naznanja vsem ljubiteljem instrumentalne glasbe, zlasti onim, ki so že v preteklem letu igrali v tem orkestru, da se bodo tudi v prihodnjem šolskem letu vršile redne vaje godalnega orkestra. Osebe ali pismene prijave bivših in novih članov se sprejemajo v teku tega in prihodnjega meseca.

— c. Glasbena Matica v Celju išče učitelja za teorijo, mladinsko petje in gosli. Ponudbe naj se vpošljejo na ravnateljstvo Glasbene Matice v Celju, Slomškovo trg 10.

— c. Celjsko pevsko društvo koncertuje v Rogški Slatini v soboto 23. av.

gusta ob 8. uri zvečer in ne v nedeljo, kakor je bilo prvotno poročano. Na sporedu so: Mokranjac, Dobronić, Hatze, Adamič, Lajovic, Grieg i. dr. Sodeluje tudi orkester mariborske vojaške godbe. — c. Legitimacije za industrijsko-obrtno razstavo v Mariboru se dobe v tajništvo »Občeslovenskega obrtnega društva v Celju, Vrvarska ulica št. 1.

Iz Maribora.

— m. Bodoči župan mariborski. Kakor v poučenih krogih zatrjujejo, je vprašanje osebe bodočega župana že rešeno. Tudi nasprotnikom najbolj simpatičen bi bil ravnatelj Cirilove tiskarne dr. Jerovšek, upoštevajoč, da SLS na vsak način zahteva, da se iz njenih vrst voli župan. Kot duhovnik pa tega mesta ne more prevzeti, zato prihaja baje v poštev odvetnik dr. Leskovar, kot podžupan pa bivši minister odvetnik dr. Kukovec. Na drugi strani pa poudarjajo, da zgornja rešitev glede osebe bodočega župana še ni definitivna ter da je sploh računati pri teh volitvah z iznenadenji. Na kandidati listi socialistov se nahaja na čelu profesor Favaj, ki je po daljšem odmoru zopet stopil v javnost. Ne kandidirata pa več sedanji župan Grčar in podžupan Družovič.

— m. Kandidatna lista Narodnega bloka za občinske volitve. 1.) dr. Jerovšek Anton, ravnatelj Cirilove tiskarne, 2.) dr. Kukovec Vekoslav, odvetnik, 3.) dr. Leskovar Josip, odvetnik, 4.) Roglič Ivan, trgovec, 5.) Lorb Ivan, slikar, 6.) Weixl Vilko, trgovec, 7.) Stabej Jožef, drž. uradnik, 8.) Selišek Fran, pisar drž. zelez., 9.) Osvatič Ignacij, davčni upravitelj, 10.) Pucelj Ljudevit, dimn. mojster, 11.) dr. Juvan Alojz, odvetnik, 12.) dr. Lipold Fran, odvetnik, 13.) France Fran, davč. upr., 14.) Pivec Rupert, pomorski gener. kom. sar v pok., 15.) dr. Kac Zmagoslav, zobo. zdravnik, 16.) Zmasek Franc, pošt. kontrolor, 17.) Bureš Franc, urad., 18.) Tumpej Rudolf, žel. uradnik, 19.) Nekrep Josip, tes. mojster, 20.) Majerle Jakob, višji revident, 21.) Zivortnik Pavel, ravnatelj, 22. Šoštaric Ivan, trgovec, 23.) Majcen Ivan, poštni uradnik, 24.) Holcneec Franjo, mesar, 25.) Kovačič Alojz, višji revident, 26.) Lahovič Miha, pošt. poduradnik, 27.) dr. Strmšek Pavol, profesor, 28.) Podlesnik Rado, slav. od. uradnik, 29.) Domiter Franc, nadsvetovnik, 30. Planinšek Fran, mizar, 31.) Murko Vid, trgovec, 32.) Kekc Luka, pamnik, 33.) Dobavc Ferdo, pripravnik fin. kontr., 34.) Detela Stan. ko, ravnatelj, 35.) Macher Ivan, strojevodja, 36.) dr. Paninger Rihard, odvetnik, 37.) Lorbek Ivan, sprevednik, 38.) Sipes Franjo ml., stavbenik, 39.) Poliš Anton st. cementar, 40.) Dekleva Ivan, pošt. podur., 41.) Deleja Zdravko, poslovodja.

— m. Rop na cesti. V petek proti večeru je gpal skozil Leitersberk sin nekoga v. ničarja kravo svojem gospodarju v mesto. Med potoma so ga srečali štirje moški, ki so najbrže mislili, da žene kravo na prodaj. Zato so ga pričakali, da se je vrnil, ter ga napadli in zahtevali denar od njega. Ker tega seveda ni imel so ga začeli obde, lavati z nožmi, ter mu prizadajali več težkih ran in pobegnili. Težko ranjenega so našli ljudje v soboto zjutraj ležati na cesti. Rešilna postaja, ki je bila obveščena ga je prepehala v bolnico. Kakor izvemo naknadno, je žrtev tega čestnega ropa Alojz Kopčič, sin viničarja iz Gradišča pri Pesnici. O zločinu ni sledu.

Karlovačka industrija jorgana (posteljnih odevi), pav. »H« 296.

Ta poznata karlovačka trdka je razstavila v jako okusno in efektno prirejenem šotoru krasno kolekcijo posteljnih odevi (kovtrov) v vseh modnih barvah ter v zelo lepo šivanih vzorcih; vse ročno delo. Nekatere odevje, n. p. rumene, roza, temnoredče, so naravnost kabinetni komadi, ki služijo v okras vsaki spalnici. — Ta oddelek je res ogleda vreden.

Tovarna kemičnih izdelkov v Hrastniku.

Tovarna je bila ustanovljena l. 1845. Tovarna izdeluje: kalijev soliter (za izdelovanje smodnika, za pirotehniko, zdravilstvo in za konzerviranje mesa), natrijev soliter, kristalno sodo, žvepelo kisline, solno kisline, solitno kisline, sulfat, grenko sol, železo-oksidske barve zelene galice, superfosfate, ki so znani kot najvažnejša umetna gnojila, stenske in apnene barve.

Poizvedbe.

— Zgubila se je zlata zapesna ura na poti proti Rožniku, ker je drag spomin, se da dobra nagrada. Naslov pove uprava »Slov. Naroda«.

Izjava.

Podpisana izjavljam, da sem lastnica posestva Podsmreka št. 5, ter obenem opozarjam, da nisem plačala za morebitno dolgoro, katere bi napravil moj mož.

Ivana Kodela, Podsmreka št. 5.

Preklie.

Podpisani naznanjam, da so na moje ime ne more sklicevati nobeden ali kaj naročiti, kajti jaz nisem nikdar in za nikogar plačnik brez moje vednosti in mojega naročila.

Ivan Martinc, slikarski mojster, Ljubljana.

Darujte za sokolski Tabor!

Zdravstvo.

DR. MARA TOSTI:

GLISTE.

V ljudskem pojmovanju imajo gliste od nekdaj sem nekaj skrivnostnega. Razumljivo je, da so postale torišče praznoverja in nevednosti, ker povzročajo včasih pojave, kojih vzrok ni takoj viden. Vendar ni nič zagonetnega na njih, pač pa je po najnovejših raziskavah in po ugotovitvah kirurgov vsaj glede navadne človeške gliste upravičen strah, ki ga ima ljudstvo pred temi zajedavkami.

V praktičnem pogledu sta zlasti glede otroške dobe dve vrsti glist pomembni, navadna človeška glista (*Ascaris lumbricoides*) in podančica (*Oxyuris vermicularis*). Vsakomur znana človeška glista zajedava v tenkem črevesu, kjer se pritrja z obustnimi bradavicami. Trupla je valjastega in proti koncu vretenastega. Samice so daljše in merijo dorastle do 4 dm, samci pa do 2,5 dm. Človeškim glistam ni treba vmesnega hranitelja kakor trakuljam. Razvoj iz njih jajčec je naravni postopek. Otroci se okužijo s prahom, z nesnažno pitno vodo, s surovim sadjem in solato, na kateri se nahajajo jajčeca. Radi tega so človeške gliste dosti pogostejše v starosti od 3. do 10. leta, kakor v 1. in 2. letu. Tudi še čedše pojavljajo na deželi, kjer se otroci dosti bolj igrajo po tleh in onesnažijo z raznimi tvarinami. V najugodnejšem slučaju se torej iz jajčeca, ki ga je človek zaužil, razvije glista, se pritrji v tenkem črevesu in po daljšem ali krajšem zajedavanju zopet odide z blatom. Po najnovejših raziskavah je pa potek lahko dosti resnejši, zlasti ako ima človek po več glist hkrati v črevesu. Ličinke se potem izselijo preko črevesne stene in krvnega obtoka vratnice proti jetrom in dalje v pljuča. Tu prevrtajo najmanjše pljučne mehurčke in bronhije in pridejo po tej poti preko sapnika, požiralnika in želodca zopet v črevo. Njih del prode v veliki krvotok in okuži lahko razne organe. Važno je, da poznamo to selitev ličink, ker nam razlaga mnogolične bolezenske pojave, ki bi si jih ne mogli tolmačiti zgolj z razdražitvijo črevesa. Po izkušnji zoologov je za mnoge ljudi otrovno tudi truplo gliste samo ter izziva astmatične napade in povzroča otok prstov. Kirurgi so pa pri operacijah odkrili lastnost človeške gliste, da leze in prodira po najtesnejših ceveh človeškega trupla. Tako so jo kot vzrok vnetja našli v slepiču in žolčvodu, pa tudi že v trebušni slinavki. Ako so se gliste nabrale v velikih kepah, so dale že povod za motanjanje črev. — Te lastnosti glist nam razlagajo pester in mnogolične bolezenske slike, ki se razvijajo pod njih vplivom. Često, zlasti ako jih je le manjše število, gliste sploh ne delajo težav in jih le po naključju opazimo, ko odidejo iz iztrebki. Ako so pa v večjem številu, postanejo lahko prav neprijetne. V lažjih slučajih so prizadeta samo prebavila. Bolnik izgubi tek, vzdiguje se mu, cedi se mu slina, neredno opravlja telesno potrebo in ima bolesterne občutke v trebuhu, ki se zlasti pojavljajo okoli popka. Otroci imajo vdrte in črno obrobline oči, srbi jih po nosu, ponoči škripljejo z zobmi. Telesno oslabe in postanejo slabokrvni, vsled bolečin v trebuhu celo omedlevajo. Tudi razne živčne pojave povzročajo glistavost, tako splošne krče, božjasti in padavici podobne napade, da, celo motenja, ki vzbujajo sum na vnetje možganske opne. Ako glistavi človek oboli, zlasti za hujšo vročico, zapuščajo gliste svoje navadno bivališče v tenkem črevesu. Izselijo se ali v debelo črevo ali v želod-

dec. V prvem slučaju odhajajo z iztrebki ali pa same zapuste danko in jih najdemo v kolobar zvite v postelji. V drugem slučaju povzročajo želodčne slabosti, na kar jih človek izbruha. Včasih pa tudi same prilezejo po požiralniku in zapuste telo skozi usta ali nos. Pri perforaciji črev najdemo včasih gliste v trebušni votlini, prav tako v raznih abscesih, v katere so se naknadno vselile. Odprto pa je še vprašanje, ali je glista v stanju, da sama prevrta črevesno steno.

Vsled teh mnogostranskih bolezenskih pojavov je važno, da se v vsakem sumljivem slučaju preprečimo, ali gre res za gliste. V ta namen preiščemo, ako treba dva- do trikrat zopet pod mikroskopom iztrebke, ki vsebujejo značilna jajčeca, zlasti ako smo bolniku dali kak odvajalni lek. Odpravljanje človeških glist je po večini lahko. V to nam služi santonin, ki se ga za uporabo otrok dobi tudi v obliki oslajenih pastil. Še učinkovitejša je eterično olje mehikanskega zelišča *henopodium*. Ker sta obe sredstvi, zlasti pa slednje, otrovni, naj odpravljanje vse- kakor nadzira zdravnik.

Dosti manj opasna dasitudi v svojih pojavaih skoraj brez izjeme neprijetnejša je podančica, ki živi v danki in zapuša na večer črevo, kar povzroča hud srbež. Spominja jo na tem, da postajajo po njej napadeni otroci proti večeru nemirni, začno menecati po stoli in klopih in se praskati. Ako jih preiščemo, najdemo v okolici danke za nitko velike bele glistice, ki se iztegujejo in krčijo. Podančice dražijo sluznico črevesa in povzročajo vsled srbeža in praskanja kožne izpuščaje. Sem in tja so jih tudi že našli nakopičene v slepiču kot vzrok vnetja. Biologija teh glist nam kaže pota, po katerih jim pridemo do živega. Podančice zapuščajo na večer črevo, da ležejo izven njega svoja jajčeca. Otrokom, ki se zaradi srbeža praskajo, se naberejo nevidna jajčeca za nohti. Tako se zlasti pri jedi vedno iznova okužujejo. V lažjih slučajih se nam zaradi tega posreči odpraviti podančice, ako pristrižemo otrokom na kratko nohte, jih navadimo, da si večkrat na dan, zlasti pa pred vsako jedjo temeljito očistijo roke in nohte z milom in ščetko in da nosijo ponoči kopalne hlače, tako da s prsti ne morejo blizu. V okolico danke vtremo mazilo z živim srebrom, ki zamori na dan prihajajoče podančice in blaži srbež. Ako to ne zadostuje, uporabljamo s uspehom staroznano sredstvo vlivov s črevesno vodo. Imamo pa še druga sredstva, ki so proti podančicam učinkovita, bodisi zaužita vzporedno s kakim odvajalnim lekom, bodisi uporabljana v obliki klistirov.

Omeniti imamo še dve nevarni, pri nas redki zajedalki, ki spadate z glistami v prirodoslovni red oblotnikov, in sicer lasnice ali trihine (*Trichina spiralis*) in tesnoustka (*Ankylostoma duodenale*). Lasnica potrebuje dveh hraniteljev, da se razvije popolnoma. Dorastle lasnice, takozvane črevesne lasnice, zajedajo v tenkem črevesu sesalce in človeka. Samci kmalu poginejo, samice pa se prevrtajo skozi črevesne rese do mezigovnic, kjer porodijo do 1500 živih mladičev, ki so le 0,15 mm dolgi. Kri raznaša nato lasnice po mišicah, kjer se zarivajo v mišična vlakna, zvijajo ter povzročajo človeku silne bolečine, včasih celo smrt (trihinavost). Kmalu pa se napravi okoli njih apnenast ovoj. Te lasnice imenujemo mišične lasnice. V mišičevju ali poginejo čez nekaj let ali pa pridejo s trihinastim mesom v črevo ka-

kega drugega sesalca, kjer jim dozori spolovila in kjer se izpremenijo zopet v črevesne lasnice. Prenaslačje lasnic so podgane in miši; od teh jih nalezejo svinje, a od svinj človek, ako uživa surovo ali premalo kuhano svinjino. Pri nas je trihinavost vsled strogega ogledovanja mesa hvala Bogu zelo redka. V profilaktičnem pogledu je treba trihinozno meso docela uničiti ali pa sme po temeljitem kuhanju služiti samo v tehnične svrhe, n. pr. za prirejanje klenja. Konjači bi ne smeli držati in rediti svinj. Tesnoustka zajedava v tenkem črevesu in povzroča malokrvnost najtežje vrste (egipčansko bledico, rudarsko malokrvnost, tunelsko bledico). Samci so rumenkasto beli, 7 do 10 mm dolgi, samice rjave, 16 do 18 mm dolge.

Tesnoustka ima spredaj ozek prisesek s šestimi zobmi, s katerimi se zaje v črevesno sluznico, koder se lahko drži 5 do 8 let. To zajedalko, ki je v tropičnih krajih in v Italiji splošno razširjena, so v naše kraje zanesli zemeljski delavci ob priliki gradnje tunela na Sv. Gotthardu. K sreči pa je v srednji Evropi ostala omejena na posamezne rudnike in opekarne. Ličinke se nahajajo v iztrebki okuženi zemlji. Od tu pridejo na kožo delavcev, jo prevrtajo in potujejo preko žil privodnic in desnega srčnega prekata v pljuča, od koder prihajajo preko sapnika in požiralnika v črevo. V profilaktičnem pogledu je važno, da so za delavce povsod prisena higijenska stranišča, ki jih je treba strogo razkuževati.

Gospodarstvo.

Stabilizacija gospodarstva — stabilizacija valute.

O stabilizaciji valute se je v zadnjih letih pisalo veliko. Pisali so znanstveniki, pisali so novinarji, pisali so lajčki. Problem se je reševal na vse mogoče načine, reševal se je končno dotlej, dokler ga niso rešile države same, to se pravi gospodarstva posrednih držav. Taki dve gospodarstvi, ki sta že rešili problem valute in s tem vprašanje tozadevnega ozdravljenja gospodarskih in socialnih razmer, sta Nemčija in Avstrija. Zlasti Nemčija nam je lahko primer, kako je treba brez eksperimentov in brez trošenja denarja reševati valutni problem in da se sedaj bližamo njegovi splošni rešitvi v vseh državah. Ta problem je sicer čisto enostaven. Nemčija, ki je uničila svojo valuto do blaznosti, je vzporedno s tem dvigala notranja tržišča na svetovno paritetno, s čimer je olajšala konkurenčni boj z inozemskimi produkti ter s tem nivelirala svojih produkcijskih in prodajnih cen na cene svetovnega trga. Ta nivelacija je bila prva stopnja k valutni sanaciji, kajti od te stopnje je bil samo en korak do nove valute, ki vpljuje vno bankovce ter jih kvalificira za zlato. Če se enkrat ustalijo cene in produkcijski izdatki, če se tržišče nivelira na svetovni trg in na zlato valute, tedaj ne obstoja nobena zapreka več, da se tudi cene, odnosno da se znamke za te cene, kar je v bistvu denar, ustalijo. Z ustaljenimi gospodarskimi razmerami odpade moment spekulacije in se razvije redna trgovina z ostro, strokovno utemeljeno konkurenco. V dobi, ko ni bilo dovolj blaga, so skakale cene in so se pojavljali vojni dobički in prekupčevalci. Danes ni to več mogoče. Dobiček je zelo težaven in je odvisen od strokovne usposobljenosti ter od drugih momentov, ki jih ima samo veržiran in izšolan trgovec. Skoro povsod v Evropi prehajamo k razmeram, katere bi lahko imenovali zdravo, redno gospodarstvo. Z rednim gospodarstvom se rešuje problem valute sam od sebe. Tudi Avstrija je upropastila denarstvo, avstrijska krona je padla na nič. In vendar se je dvigala industrijska produkcija ter se je ista kljub nizki kronski vrednosti avtomatično nivelirala na svetovne cene. S tem je odpadel notranji denar kot merilo in se je uvedla svetovna pariteta, to je računanje s švicarskim frankom ali šterlingom ali dolarjem. Temu računanju primerno se je uporabilo krono zgolj za znamko, ki naj markira toliko in toliko tuje valute. Pri tem je trpel največ srednji stan. Z rednim gospodarstvom se sam od sebe rešuje pro-

blem valute. Ko se bo naše gospodarstvo tako daleč stabiliziralo, da bo enakovredno glede stalnosti cen s svetovnim trgom, tedaj bodo odpadle tudi spekulacije na račun našega dinarja in bo isti samo računski enota in nič drugega. Glavni činitelj pri ceni bo svetovna pariteta, torej računanje v nevtralni, tuji, zdravi valuti. Ko bomo to dosegli, pa ne bo težko izpremeniti, odnosno natisniti nove novčance, ki bodo številčno enostavnejše in ki bodo pomenile recimo take dinarje, tako da bo nov dinar veljal 80 starifi ali pa manj, kakor bomo pač hoteli imeti dolarsko ali drugo valuto.

Zato ni boljše finančne politike, kakor je politika delovanja na stabilno gospodarstvo. To stabilno gospodarstvo s svetovno pariteto moramo najprvo doseči. Potem ne bomo tarnali, da gre drugje bolje kot pri nas in da se imajo boljše. Ali naše cene niso še na svetovni pariteti, ali pa naša valuta ne daje s svojo današnjo kotacijo primerne ključa za svetovno pariteto. Tu je treba nastaviti akcijo. V ostalem pa velja, kakor rečeno, temeljno pravilo o stabilizaciji valute potom stabilizacije gospodarskega življenja ter potom nivelacije notranjih tržišč s svetovnimi.

Poljsko - nemški gospodarski stiki.

Kurjer Poljski z dne 5. avg. prinaša o gospodarskih stikih med poljsko in nemško republiko članek, v katerem pravi, da morajo biti Poljski pozorni na novo nemško finančno politiko. Piše dokazuje, da so imeli najmočnejši sosedje Poljske republike na vzhodu in zapadu vojaške in gospodarske boje s sosednjimi državami. Gospodarska vojska je varala in imela bo lastne posledice za nemško industrijo. Vso povojno delo do konca 1922 je naznanjala nemška vlada brezobzirni bojkot in ostro prepovedovala vsak izvoz na Poljsko. Prvi čas je provokiral bojkot gotove težkoče, splošno pa je prinisela Poljski več koristi kakor pa škode. Poljska industrija se je razvijala silno hitro, ker je bila primorana kriti potrebe uničene dežele ter se ji ni blo bati nemške konkurence.

V mesecu maju 1922. l. je prišlo do prvega sporazuma v Ženovi in v juniju tistega leta je podpisal dr. Stockhammer v imenu nemške države v Varšavi prekile bojkota. Od tistega časa obstoje bolj ali manj normalni trgovinski stiki med obema deželama.

Zadnji čas se nemško časopisje vedno bolj zavzema za izboljšanje poljsko-nemške trgovine ter povdarja potrebo poljsko-nemške trgovinske pogodbe. Ali kakor vse okoliščine kažejo, pogrešajo pogodbo vsakak dosti bolj Nemci kakor Poljski. Dvoletni bojkot je pokazal, da nedostatek uvoza iz Nemškega Poljski lahko utrpé. Na drugi strani se ni posrežilo ukiniti poljski izvoz na Nemško, ki je dosegel letno

600 milijonov zlatih frankov. Poleg tega ima Poljska kakor kupec nemških industrijskih izdelkov vedno pomen kakor so Nemci izprva sodili. L. 1923 se je uvozilo nemškega blaga na Poljsko za 486.096 mil. zlatih frankov. Če bo definitivno sprejel Dawesov načrt in bodo Nemci dobili kredite, bo napočila nova doba intenzivne prodaje in razmaha in vprašanje trgov bo nemški industrije prva naloga. Ali na svetovne trge ne bo Nemec prav lahko prisel.

Ko že govorimo o možnosti trgovinske pogodbe, moramo obrniti svojo pozornost še na en moment. V mislih imam novi nemški carinski zakon, tako imenovano »agrarno carino«. Zakon bo navajal na celo vrsto poljedelskih pridelkov ogromno carino. Da pa ne bo padlo vso to carinsko breme na nemškega konsumenta, se sodna pripravi znižanje obratnega davka in izrednih pristojbin. Od teh naredb bo namerjena proti industrialcem in poljedelcem onih dežel, ki imajo z Nemci trgovinske stike. Omenjeno novo smer nemške finančne politike morajo sosedne dežele skrbno opazovati.

—g Novosadska blagovna borza 12. avgusta. Na produktih borzi notirajo: Pšenica belka, 39 vag. 380, ječmen 7 vag. 345, koruza 37 vag. 280, oves 2 vag. 295, fižol beli belki 7 vag. 520—530, moka 15 vag. 575. Tendence evrsita.

—g Tržne cene v Maciboru. Goveje meso po kilogram Lvrste Din 27, II. Din 23, III. Din 23, jeric svež Din 25, vampi Din 9 do 12, pljuča kg Din 5—11, ledvice Din 24; telatina I. kg 25—30, II. Din 22—25, jetrica kg Din 20; pljuča Din 15, prašičje meso kilogram Din 22,50—40; salo kg Din 32,50—39; črna mast kg Din 25—30; jetrica kg Din 15 do 20; ledvice kg Din 25—27,50, slanina kg Din 30—36, papricirana kg Din 37,50 do 41, prekajena kg Din 36—41, mast kg Din 37,50; prekajeno meso kg Din 33—34; šunka do Din 55, konjsko meso I. kg Din 12—15, konjsko meso II. Din 8—10, komad piščanca, majhen, Din 16 (10—15), večji Din 40 (30); kokoš komad Din 50—60 (32,50—50); goš Din 40—85 (65); ribe belice kg Din 4—6; mleko I 3—3,50, smetana I 14—18; kg surovega masla 40—44; maslo kuhano kg 48 do 50; sir emendolski kg 125—150; kg polemene dolarske Din 62—70; kg trapistovskega 34 do 40; kruh beli 6,75 (6); kruh črn 5,75 (5); jabotka II. 6; III. 2; 30; marelice Din 25; bruske Din 25; bruske II. Din 8; III. Din 5; kava I. kg Din 65—75 (70—75), kava II. 40 do 60; sladkor v prahu Din 23 (22) v kristalu Din 20 (19,50) v kockah 22,50 (22); kg riža 7—14 (6,50—12); bučno olje I Din 34 (34 do 36); kg pšenice Din 3,50; rž Din 3,50 ječmen 3; oves 3; pšenična moka št. 0 Din 7 (6,50); št. 1 6,50 (6,25); št. 5 Din 6; št. 7 5,50 (5,25); glavna solata 0,50—1,25; endivija 0,50 do 1,25; glavna zelja Din 1—4; kumare kom. 0,25—3, grah kušen 3—5; fižol v stročju Din: I krompir Din 1,50—3.

—g Metrički sistem v Rusiji. Moskova zveza gospodarskih društev je sklenila, da od 1. januarja 1925 uvede v vseh svojih poljskih metriki sistem.

—g Kongres čebelarjev se je vršil v Novem Vrbanu. Bilo je več predavanj in veliko zanimanje za čebelarje. Kongres vojvodinskih čebelarjev se bodo vršili vsako leto v drugem kraju.

—g Srbske zemljoradniške zadruge bodo imele svoj kongres dne 25. septembra v Užicu.

—g Pridelak riža. Po poročilih iz ministrstva poljoprivrede bo letošnji pridelek riža za polovico večji od lanskega. Riž je posebno dober v okolici Kočana.

—g Kredit za telefonske linije. Ministrstvo je odobrilo kredit 120.000 dinarjev, za izgradnjo telefonske linije med Beogradom, Pančevim in Bečkerom.

—g Uspeh češkoslovaške železne industrije v Rusiji. Češkoslovaška železna industrija je prodala zadnje tri mesece Rusiji nad 700 vagonov raznih strojev in izdelkov železne industrije v skupni vrednosti okrog 60.000.000 Kč. Češkoslovaške dobave so Rusiji zelo ugašale. Rusija je naročila v CSR nove velike količine železnih izdelkov.

—g Bosanske slive. Dež je slivnemu drevju zelo škodoval. Vsega skupaj bo prišlo nekaj 400 vagonov. Lanskog blaga se ne nudi v prodajo. Jabotka in hruške dozorevajo bolje nego slive. Orehov bo obilno.

O Sest:

Pozdrav v daljino . . .

I.

Dunaj in, kar spada zraven. To leto je Olimpijsko leto in zato je potreba, da je vsako početje v skladu s sportom, kajti sicer bi stari bogovi odvrnili svoja popokana obličja od uboge zemljana, in glava bi ostala brez zmaga in slave, brez lovorja . . .

Torej parola je — training! Ker pa sem stal sportu vedno le iz zadnje galerije nasproti, polomil samo en bicikel in udri na Kernu le neznatno število lukenj v led in imel pred žogami vselej tisti respekt, kot ga žoge zaslužijo, igral football le zato, da sem profesorja matematika lahko nekanovano brncil — zato se razteza moj training na čisto drugo polje, ki ga sportni listi doslej še ne registrirajo. (Haha! Ampak ga bodo!)

Training ob stoja v tem, da prenašam koveče, jih dvigam, stojim pol ure na eni nogi, potem pol ure na drugi in koncem koncev v tem, da spim v svrhu izravnanja in okrepitja kosti na tleh. (To zaradi tega, ker vlada po železnih neprijetna razvada, da tretji razred nima oblaženih sedežev.) Eh, da, še v tem, da ne večerjam in tu pa tam ne kosim in s tem spretno izravnavam reduciran budget Narodnega gledišča, ki se je dotaknil tudi mene.

Ko so te vaje kronane z uspehom, se napotim na kratko poizkusno potovanje, da se preverim, ali so vse moje sile uglejene in izravnane . . . Podam se na stare kraje, da training lahko nadaljujem in izpopolnjujem. Potem, ko je to poizkusno potovanje prestano, pride šele prava zadeva, cilj in smisel vsega početja . . .

Torej stare kraje . . . Za training denarnih zadev priporočam Dunaj — ki predstavlja prvo štacijo poizkusnega potovanja . . . Vse se giblje tu le v visokih številkah in ničle hité z rapidnostjo v možničke in denarnice . . . Tisto, kar je bilo pred dvema ali rečno tremi leti smešno poceni, je danes neprijetno drago, in trditve, da je Dunaj dražji kot katerikoli mesto v Jugoslaviji, je čisto gotovo pravilna. Sicer pa . . . dolgočasno . . . Uaaah . . . zelo dolgočasno.

Tam zgoraj v Schönbrunnu na desno od glavnega vhoda — tam imajo razstavo kočij . . . Ker sem bil za kočije in prometna sredstva sploh vedno močno vnet — stopim tja . . . Popoldne, ko so stezice parkov skoraj prazne, ko Giorietta sameva, ko so vsi duhovni grajski lepo po kotih in čakajo polnočne iztočnice — takrat si ogledam kočije . . . Tam zadaj na desno . . . Dobrodušen dedec me vodi . . . in se smehlja — strela ga ubi, zakaj se smehlja . . .

In so kočije kapitalne, visoke in imajo zadaj priveze za lakaje, so zlate in srebrne na visokih kolesih . . . (te so posebno imenitne) in pa take, kjer je deska za stopalo skoraj čisto pri tleh. — »Te so bile za princezinje in sploh »firs Weibsvolk«, pravi moj spremljevalec in se smehlja . . . Pa ga vprašam, zakaj se smehlja, pa mi pravi »Mir is a Affamapil lba al oñ die Kaleschen ta Mož ima svoje nazore in jaz mu jih ne maram preminjati, pač pa splezam na imenitno kočijo in sedem na baržunaste blazine . . . Jaz vem, da se to ne sme, a sama sva in on ne čuti historigo kočij. Zato sedem in njemu to očividno ugaja, ker mi takoj sporoči, da sedim v kočiji, kjer je sedela nekoč Marija Terezija.

Torej Marija Terezija. Bila je to dama, ki se ni vozila v avtu in tramvaju, pač pa v mehki kočiji, in to zato, ker takrat avtov in tramvajev še ni bilo . . . Zato tudi ni bilo smrada, in lakaj zadaj na njenem vozu so gledali lahko zadovoljno in korajžno na špafrije ob cestah . . . Ko je prišla domov, si je izbrala izmed svojih tisočpetstosemdesetdesetih kostumov enega, in v njem sprejela staroselnevalnega generala Landaua, ki je prišel z raportom in mu dejala: »Pomislite, general, pri Šotskih vratih je zalagal na mojo kočijo pes . . . majhen pes, čisto navaden pes . . . Kd mislite

o tem?« In general Laudon si je popravljal svoje brke — jaz mislim, da je nosil brke — če jih pa ni, je bila to gotovo zmeta, ker tak slavn general bi moral nositi brke — torej navihal si je brke in dejal: »Vidite, veličanstvo, zakaj bi ne smel delati navaden psiček tega, kar dela mnogo vaših vdanih podložnikov . . .«

Kot rečeno, največja atrakcija Dunaja — avstrijska krona — se je ustala in vse življenje poteka dovoli enakomerno . . . utrip normalnega velikega mesta . . . Deposit bank je danes malo fatrala . . . In povsod se čuje le ta tema. — V elektrificirani razpravljava dva z vsem temperamentom o tej aferi. — Pa se jih nič ne fice, ker eden od njih izjavi zelo resno: »Maj Pfiffaschel is maj Deposit bank — is a m Konkurs«.

Sezona, ki gre ravno h koncu, je odprla med letom na Dunaju dvoje novih teatrov. »Kleine Bühne« in pa Reinhardt se je naselil stalno na Dunaju . . . V starem Josephstädtertheatru . . . Preuredil in preobrnil je vse pribito in neprito, in postavil baročno gledališče, tako lepo in tako okusno, da ne najde lepša para. To Reinhardt ni bilo težko, kajti Castiglioni mu je držal torbo, nabasano z milijoni, široko odprto. — Zlato — belo — rdeče — rti za ped tal

ni ostalo nepokrito z rdečo tkanino — surdino za korake. — Ob straneh dvorane, baročna zrcala, v avlah peči — garderobke v stilu baroka — z belimi avbicami. — Ko da se začne spektakel že v koridorjih.

Vse to bi bilo še premalo. Pripeljal je Reinhardt s seboj tudi igralce, dobre, preizkušene — prominentne — in pa cel koš repertoarja — nekaj celo iz Amerike. — Tako Eugena O'Neill-a, dramo »Anno Christie« — igrajo jo same stare sabilje: Maria Fein, Homolka, Dieterle — sami eruptivni igralci in delo samo polno energije.

Potem igrajo tam še angleško veselejšo »Mr Pimm will nicht stören«, Geraltja »Aimed«, Shakespearijevega »Beneskega trgovca«, s Kortmerjem kot Shylokom. — Igra ga Kortner z brezprimerno grozoto in demonijo. Organ njegov se približa včasih živalskim tonom — njegov odhod po obsodbi je igra velikega formata.

Še stari in mladi Gobbo — oče in sin — Hugo in Herman Thimig — sveža, prisrčna, prijetna — igralca s prirodnim humorjem.

Vse novo. Ko se zastor dvigne, zadnji po kleju in platnu in lesu, vonj odra se premeša s parfumom de bourgeots . . . Teater poln. Cene ogromne. Sedež srednje vrste sto dinarjev.

(Dalje prihajajo).

IV. ljubljanski velesejem.

Včeraj in danes.

Vreme je bilo včeraj ves dan lepo, zato je bil tudi obisk velesejma mnogo-brojen. V skupinah so prišli gojenci kmetijske šole v St. Jurju pri Celju in vojniki ljubljanske neborračke čete. Prvi so se zanimali v prvi vrsti za kmetijske stroje, poljedelsko orodje, za umetna gnojila itd. Tudi kupčije so se razvijale povojno; največ je bilo opažati zanimanja za perilo in kemično industrijo. — Včeraj je bil prvi dan, ko smo opazili na sejmišču večje število zunanjih in inozemskih trgovcev. Inozemski trgovci so prispeli iz Italije, ČSR, Nemčije, Albanije, Avstrije, Angleške, Turčije, Bolgarije, Romunije, Madžarske in Grške. Zunanji trgovci so bili okrog 500 in sicer iz Hrvatske, Srbije, Macedonije, Vojvodine, Bosne, Črne gore, Dalmacije, Sušaka, Bakra, Opatije, Skoplja, Sombora, Srema in Bitolje. Tudi več naših rojakov iz Julijske Krajine se je oglasilo včeraj na velesejmu. Število inozemskih trgovcev, ki so si včeraj ogledali razstavljeno blago, znaša okrog 150. Večina trgovcev si je samo ogledala posamezne paviljone industrije, češ da se v svrhu kupčije še povrne. Povpraševanje je bilo tudi včeraj zelo veliko. V velesejmskem uradu se je zglasil včeraj tudi tajnik centralne industrijskih korporacij dr. Gregorič, ki se je zelo pohvalno izrazil o letošnjem velesejmu. Nenavadno mnogo je bilo tudi včeraj posetnikov z dežele. Videti je, da se naše kmetijsko ljudstvo čedalje bolj zanima za gospodarske razmere in da že uvideva, kolikega pomena je za kmetijstvo dobro razvita industrija, trgovina in obrt. To je vsekako razveseljiv pojav, ker smo vsi zainteresirani na tem, da se razvija industrija in poljedelstvo v medsebojni slogi in sodelovanju.

Higijsko razstavo poseča vsak dan nad 3000 oseb. Iz tega lahko sklo-

pamo, da je tudi skupno število posetnikov veliko.

Danes se je vreme nepričakovano poslabšalo. Zato dopoldne pravega vrvenja na velesejmu ni bilo. Ker pa stalno deževnega vremena vendar le ni pričakovati, smo prepričani, da pridejo razstavljalci tudi danes na svoj račun. Popoldne se število posetnikov gotovo znatno pomnoži.

KATERO BLAGO JE NA RAZSTAVI NAJBOLJ ZASTOPANO?

Razmeroma najmočnejše je zastopana elektrotehnika. V tej skupini so razstavile svoje izdelke sledeče tvrdke: Kranjska industrijska družba na Jesenicah, Elektro-Company, »Elin«, »Svetla«, »Hydra«, »Vojnovi« & Co. (vsi v Ljubljani), »Elektros« in Kliman Jos. v Zagrebu itd.

Prav močno sta nadalje zastopani usnjarska in tekstilna stroka.

Usnje in izdelke iz usnja imajo razstavljene sledeče tvrdke: Jakl Andr. iz Karlova, Knaflj Fr. iz Šmartna pri Litiji, Malj C. iz Tržiča, Podvinec Aleks. iz Radeč, Pollak K. iz Ljubljane, Verbič A. iz Vrhnike, Eugene Maréchal iz Rhone (Francija), »Petovica« iz Ptuja itd. Razen teh je celo vrsto tvrdk, ki imajo razstavljene izdelke iz usnja, kakor čevlje, gornje dele čevljev, kovečke, torbe itd. Take tvrdke so med drugimi: Čevljarna »Adria« iz Celja, Crobath iz Kranja, »Fenix« iz Celja, Jakl iz Karlova, Jančigaj Mart. (»Konkurencija«) iz Zg. Šiške, Jelenc Ant. iz Tržiča, Kozina P. iz Tržiča, Krisper Ant. iz Ljubljane, Maher & dr. iz Ljubljane, Malj & Demberger iz Tržiča, Peterneš iz Ljubljane, Pičulin Iv. iz Krizev pri Tržiču, Prešeren Iv. iz Kranja, Ljubljanski združeni čevljarji, Pokrajinska zadruga sedlarjev in jermenarjev v Ljubljani, Potočnik Iv. iz Kranja, Meisner P., Pudijska Demitrije iz Zagreba itd.

Tekstilno blago imajo med drugimi razstavljene sledeče tvrdke: »Lana« iz Lesca, Seljan D. iz Karlova, Siegel & dr. iz Ljubljane, nadalje češkoslovaške tvrdke Gott-

lieb, Richter, Schneider itd.

Prav močno je zastopano tudi perilo, in sicer po tvrdkah: Kozina M. iz Karlova, Povh & Medic iz Novega mesta, Ražem A. & Co. iz Ljubljane, »Triglav« iz Ljubljane, Verdnic F. iz Maribora itd.

Se številneje so zastopane pletenine (trikotaza). Tako blago so razstavile sledeče tvrdke: »Elika« iz Beograda, Franzl H., Franzl M., Hribar D. iz Ljubljane, Gostinčar Emilija iz Smarce pri Kamniku, Hubert V. iz Cerića, »Ika« iz Kranja, »Lana« iz Lesca, »Moravia« iz Beograda, Vajt C. iz Kranja itd.

Izdelke iz bombaževine imajo razstavljene: Bombaževa predilnica in tkalnica iz Tržiča, Domača tvornica predenja in tkanja iz Duderese, Mariborska predilnica in apretura itd.

Prav znatno so izložbe vsakovrstnih strojev. Kmetijske stroje imajo razstavljene sledeče tvrdke: Farič iz Maribora, Ječek iz Blanskega, Pfeifer iz Ilče, Rehek Iv. iz Celja, Gospodarska zveza iz Ljubljane itd.

Zelo bogato je zastopano raznovrstno pohištvo, tako naravno, upodnjeno in železno. Med tozadebnimi razstavljalci so: Bajde Jos., Černe Iv. in Jugoslovska obrtna zveza iz Ljubljane, Prva osišteka tvornica, »Slavonija« iz Zagreba, »Drava« iz Maribora, Kobi iz Borovnice, Remec & Co. iz Ljubljane, Prva hrv. tvornica limenice robe in »Zmaj« iz Zagreba itd.

Dovolj je vsakovrstne železne robe, vozil, sedlarskih in tapetarskih izdelkov. Sploh je ni potrebitine za življenje, ki bi se ne mogla na sejo izbrati.

V paviljonu »H« 332 ima razstavljene svoje predmete tvrdka »Elektro-Company«, last družbinikov Kregar & Stoff. Tvrdka je pred kratkim prevzela bivšo Tratinovo trgovino za elektrotehničnimi predmeti na Sv. Petra cesti 25. jo preuredila in povečala ter ima danes na razpolago vsakovrstne električne predmete, počeni od motorja in elektro-medicinskih aparatov, do radioaparatur. Izdelki so prvovrstno inozemsko in portno blago ter je družba zaključila že lepe kupčije. Priporočati je zlasti »Turnlight« žepne svetilke, ki imajo najdaljšo gorljivost, dalje je omeniti sledeče specialne predmete: elektrožepne svetilke, elektro motorje in stroje, elektro-peči in štedilnike, elektro-zdravilne aparate, elektro-provodne žice in vrvice, elektro-novosti, elektro-stiskalne aparate, omejevalce toka in na razpolago je ves radio-materijal za amatere.

Naši razstavljalci.

Tvornica papirja in lepenke in kartonažna tovarna I. Bonač sin v Ljubljani.

Leta 1883 je položil temeljni kamen sedanjemu obsežnemu podjetju Ivan Bonač s skromno knjigovodnico. Skoraj nato je zaslovela daleč na okoli po svojih umetniških izdelkih, s čimer je bila dana podlaga njenemu nadaljnjemu razvoju. Krog naročnikov se je vseeno bolj širil in treba je bilo podjetju večkrat se seliti iz ene hiše v drugo, dokler ni prišlo končno pod lastni krov v Šelenburgovi ulici 5. Med tem sta prirastla knjigovodnica še kartonažni oddelki in trgovina s papirjem. Kartonažni oddelki je naglo napredoval in je bilo treba zanj zgraditi l. 1906 na 4000 m² obsežnem prostoru v Čopovi ulici veliko moderno tovarno. Sedanji lastnik kartonažne tovarne Fran Bonač eden prvovrstnih strokovnjakov na polju papirne industrije, je razširil še nadalje svoje podjetje in blizu Domžal po najnovejših iskustvih tehnike opremljeno tovarno za papir in lepenko, ki obratuje z dvema turbinama na vodo in parno centralo. Celo podjetje v kojem je zaposlenih preko 250 oseb in kjer obratuje nad 120 strojev je ostalo varno tradicijam svojega utemeljitelja in slovi daleč preko meje in celo širje domovine po svojih izredno preciznih izdelkih ter po svoji priznani solidnosti.

Tvornica izvaža že danes v inozemstvo in mora računati z nadaljnjim živahnim porastom tega prometa čim bodo sklenjene trg. pogodbe z našimi sosedmi. Glavni izdelki tvornice so: Lepenka, rujava, bela in barvana, gladka in deslinirana, tanki papir vseh vrst in barv za vijačenje robe.

Kart. in papirni izdelki za lekarne in vse panoge industrije, dalje vrčice, toilet. ni papir, itd. Vodstvo in pisarna celokupnega podjetja je v Ljubljani, Čopova ul. 16. Na ljubljanskem sejmu so izdelki razstavljani v paviljonu E 62, 63, 65.

Čehoslovaški paviljon.

Ta, v narodni umetnosti zasnovana stavba je tudi letos vabljava po okrasju in bogati izložbi. Pri vstopu nas pozdravi slika predsednika republike Masaryka v bogatem okrasju in nasprotni

strani pa je slika našega kralja. Vse aranžma diha tisto pestrost barv in umetniški okus, ki sta svojstvi naših severnih bratov. Posebno razkošni in dragoceni so cekveni paramenti (tvrdka Neškudla). Nadalje je zastopana steklena in porcelanasta industrija, bizuterija, papir, platno, sukno, igrače, lesni izdelki itd. Vse razstavljalce zastopa d. d. »Čehojug« v Ljubljani (palača Kredite banke).

Andrej Sever, atelje za umetno slikanje lesa in tkanin.

Na sejmu vzbuja občo pozornost Hena koja št. 42 a v paviljonu E, kjer je kakor lansko leto razstavil trgovec Andrej Sever svoje izdelke. Človeka, ki si ogleda to kojo malodane iznenadi pestra slika, ki jo vidi pred seboj. Pisane in raznobojne draperije, zavese, šatule krasni žepni robčki, šali, rute, s svilno prevlečene škatlje itd. Vsi ti izdelki so umetno slikani na tkanini in les. Izdelovanje produktov svilene batike je menda edino te vrste v Jugoslaviji in so izdelki, o katerih je celo strokovnjak — umetnik izrekel laskavo sodbo, res prvovrstni. — Priporočamo, da si kojo vsakdo ogleda!

Restavracija Dolničar.

Ena najlepših in tudi največjih restavracij na sejmu je Dolničarjeva, ki poleg tega uživa tudi sloves radi svojih prvovrstnih vin. Na glasu je izborna kuhinja gosp. Dolničarja in postrežbo t. z. izbranimi mrzlimi ter gorkimi jedili. Cene so zmerno in konkurenčne. Restavracija ima tudi svojo turško kavarno. Poleg tega je poskrbljeno za zabavo. Čez dan svira neumorno izvrsten ruski orkester na godala in tamburice, zvečer — po zaključitvi sejma — pa igra na veseličnem godanju tik pred Dolničarjevim paviljonom godba dravske divizije. Posetite Dolničarjev paviljon!

Ljubljanski čevljarji.

so tudi na letošnjem velesejmu razstavili svoje lastne izdelke v paviljonu »L« št. 402. Na razstavi so različna obvala od preprostega do najfinišnega čevlja posebno pozornost vzbujajo ribiški in lovski čevlji, ki so edini te vrste na sejmišču. Vsi razstavljeni deli se bodo zadnji dan sejma razprodali po lastni ceni. Občinstvo naj ne zamudi te ugodne prilike.

Kosta Vukašinovič, Ljubljana-Maribor

(Ljubljana, palača Ljubljanske kreditne banke.)

Priporoča **čevljev** priznano fine izdelave za dame, gospode in otroke.

Drago Višnar

Jesenice na Gorenjskem

Ima najkrajše spominke na letovišča.

Vse domače, ročno delo.

Paviljon E 56 na velesejmu.

Inserirajte v „Slov. Narodu“

Produktivna zadruga čevljarjev za Slovenijo

v Ljubljani, Hrenova ulica 4 — na Velesejmu paviljon „I“ št. 402.

Ima razstavljene vsakovrstne izdelke, spadajoče v to stroko, od najfinjšega luksuznega do lovškega čevlja. — Zadnji dan se vrši razprodaja na drobno in debelo po lastni ceni.

VIJAKOV

KISIKA (OXYGEN)

Vojnovi & Cie.

Vič pri Ljubljani

Veletrgovina elektro-materijala in strojev

Ljubljana, Dunajska c. 22

5391

Zahtevajte cenik!

Nova iznajdba!

„Svetilec“

ki prikazuje vsako pisavo v temi. Informacije Lovro Sebenik, velesejem paviljon „E“ št. 214 (91) zunanja koja. 532

Parketne doščice

iz slavonskega hrasta in bukove dobavljam v vsaki množini najceneje Jos. R. Puh, Ljubljana Gradaška ulica 22, Telef. 513

Pile in rašpe

(turpije)

vsakovrstne, porabljen, nasekava strokovno in po zmerni ceni

Ivan Figar,

pilarski mojster

Ljubljana, Hrenova ulica 19

Priznano dobro

zagrebško

pivo

je zopet na velesejmu vselični prostor lasten paviljon in drugih paviljonih.

Vedno sveže!

Prodaj

Osební avto.

štirisedežen, v najboljšem stanju, se ceno prod. — Jos. Puh, Gradaška ulica št. 22. 5250

Izboren pianino

(z zabojem za prevoz) za 13.000 Din takoj naprodaj. — Rimska cesta 20, pritičje, levo. 5362

Osební avto

eleganten, šestdesetletni — se jako ugodno prod. — Ogleda se pri: Stupica, Ljubljana, Slomškova ulica. 5389

Prodaj se zelo dobro

ohranjen, skoro nov.

Koncertni pianino

znamke »Förster« — po ugodni ceni. — Poizve se pri: Aloma Company, Ljubljana. 5378

Napredaj

PARNI KOTEL za nizki pritisk, pripraven za vsako manjšo industrijo ali obrt. PARNI STROJ 45 HP. BILJARD znamke »Seifert«, VOZ (Kočija z gumijastimi kolesi), 1 BRUM-ter KONJKA OPREMA. — Vse v dobrem stanju — se ceno prod. — Natančneje se poizve pri Portirju hotelu »Slon«, Ljubljana. 5384

Službe

Šivilja gre šivat obleko in perilo na dom. — Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 5364

Nepremičnine

Parcela pod Rožnikom naprodaj. — Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 5116

Dva vajenca

(talentirana) — sprejme slikarna Narodnega gledališča (Knafljeva ulica). 5387

Učenka

se sprejme takoj v pasirni trgovini Iv. Bonač, Šelenburgova ulica št. 5. 5385

Modistka,

zanesljiva in prvovrstna moč (okraševalka [Aufputzerin]) se sprejme takoj proti dobri plači. — Poizve se pri g. A. Marčič, modni salon, Zagreb, Frankopanska ulica 2 A. 5377

Išče se šivilja,

samostojna, perfektna, za veliko modno trgovino v Kumanovem (Srbija). — Plača po dogovoru. Nastop lahko takoj. Vpraša se danes, v sredo in jutri v četrtki od 12 do 2 ure popoldne v Modnem salonu A. Višod-Mozetič, Ljubljana, Pred Skofijo 21/II. 5379

Kako primerno službo v Sloveniji

iščem podpisani. — Star sem 42 let ter posedujem notarsko spravevalo ter spravevalo davčnega in zemljemenskega urada. — Nadalje želim dati svojega 14letnega sina izučiti mizarske obrti. — Ponudbe na naslov: Josip Stane-Dorbež, Zalog, baraka VI. 5341

Stanojanja

Naslovi

dijaskih stanovanj — se dobe pri g. Likar, Poljska cesta 87 (vila Bergman). 5299

V bližini glavnega kolodvora — se odda prazna, event. tudi

meblirana soba.

Priprava tudi za pisarno. Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 5390

Oporemljena soba

z dvema posteljami in posebnim vhodom se odda s 1. septembrom enemu ali dvema gospodoma, oziroma gospodičinama. Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 5381

Školi

Trgovci pozor!

Kdor hoče prevzeti staroznansko trgovino v Mariboru, naj se oglasi pod »Eksistenca/5307 na upr. »Slov. Naroda«.

Hiša z lokalom,

delavnicama in velikim vrtom v mestu se prod. — Kupcu stanovanje na razpolago. — Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Hiša z lokalom/5304«.

Prodaj se hiša

z dvema lokaloma, delavnicama in velikim vrtom v mestu. Kupcu stanovanje na razpolago. — Ponudbe pod »Hiša z lokalom/5304« na upravo »Slov. Naroda«.

Stanovanja

Naslovi

dijaskih stanovanj — se dobe pri g. Likar, Poljska cesta 87 (vila Bergman). 5299

V bližini glavnega kolodvora — se odda prazna, event. tudi

meblirana soba.

Priprava tudi za pisarno. Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 5390

Oporemljena soba

z dvema posteljami in posebnim vhodom se odda s 1. septembrom enemu ali dvema gospodoma, oziroma gospodičinama. Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 5381

Školi

Trgovci pozor!

Kdor hoče prevzeti staroznansko trgovino v Mariboru, naj se oglasi pod »Eksistenca/5307 na upr. »Slov. Naroda«.

Posojila

25.000 Din posojila

iščem za dobo dveh let proti 25 odstotnim obrestim ter vkupitju na prvo mesto. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 5363

Razno

Ostale slamnike,

nakitene in prazne, prodajam po lastni ceni. — Horvat, Ljubljana, Stari trg 21. 5300

Beli klobuki

oblike, od 160 do 200 dinarjev, dvostrani 170 dinarjev, različne druge barve 150 Din. — Horvat, Stari trg 21. 5301

»Ilirija«

tvornica gamaš in čevljev v Bjelovaru — išče večšega prirezovalca. — Plača po dogovoru. Mesto lahko nastopi takoj. 5288

Srebrno jedilno orodje

iz čistega starega srebra za 12 oseb, kompletno, v usnjeni šatuli — je zelo ugodno naprodaj, oziroma na ogled pri zlatarju Zupancu v Wolfovi ulici.

Pozor! Pozor!

Plačam bolje kakor vsakdo drugi stare obleke, čevlje, pohištvo itd. Dopisnica zadostuje, da pridem tudi na dom. — Martin Dramé, Ljubljana, Sv. Jakoba nabrežje št. 29. 5316

»Tribuna« F. B. L.

tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta št. 4. RAZSTAVNI PAVILJON »F« št. 191. 5224

Trstje za strope

se dobi najceneje pri — Anton Steinerju, Ljubljana, Jeranova ul. 13. 5317

Perje,

kokoške, račje in gosje, puh, oddaja vsako množino po zmerni ceni — tvrdka E. Vajda, Cakovec. 5217

Gostilničarjem

in restavratierjem se priporoča za nakup papirnih servietov tvrdka M. Tičar, Ljubljana. 5392

Salama, šunka,

sir trapistovski in polemendolski. Vse delikatesne specialitete. ANTON VERBIC delikatesa in specialna trgovina Ljubljana, Stritarjeva ul. 2.

OTROSKI VOZICI:

najcenejši domači izdelki. DVOKOLESA: novi modeli z dobro prematiko. MOTORJI: najnovejšega ameriškega tipa »Evans«, »D. K. W.«, »Perscha«, »Orionette«, »Motorette«.

PNEUMATIKA: zračniki in plašči ter guma za otroške vozičke. Posamezni deli za dvokolesa in šivalne stroje vedno v zalogi. Preprodajalci in mehaniki nižje cene. — Sprejemajo se tudi vsa popravila, emajliranje in polnjenje.

Prva žebliarska in železoobratna zadruga v Kropi in Kamni gorici.

Pisma: Žebliarska zadruga, Kropa (Slov.).

Brzobjavke: Zadruga Kropa.

Telefon interurban: Podnart 2.

Žebli za železnice, žebli za ladje, črni ali pocinkani, žebli za zgradbe, žebli za čevlje, spojke za odre in prage, spojke za ladje in splave, železne brane, zobje za brane, kljuke za podobne, zid i. t. d., vijaki z maticami, zakovice za tenderje, kotle in mostove, vijačni čepi, verige.

„I“ 410.
Motvoz

To in ono
Papež in moda.

Sedanja moda odkritega vratu in golih rok vzbujala odpor ne le med stariimi matro- nami, nego tudi v očeh rimskega papeža, ki mu ta svoboda nič kaj ne ugaja. Res, da smo se začetkom poletja čudili golim ro- kam ženskega spola, toda kmalu smo se privadili, ker je moda posebno poglavje, ki ne računa na javnim mnenjem. Sicer pa je treba priznati, da so kratki rokavi zelo praktični. Blago je drago, šivilje še dražje in če ženi ni treba nositi dolgih rokavov, se tudi mož ne more pritoževati. Kratki rokavi so pa praktični še v drugem oziru. Ne trga se in ne ovirajo gospodinje pri delu, ne mažejo se tako hitro kakor novi in tudi za poletje so primernejši, ker se roke in telo v vročini ne pote tako, kakor če so rokavi dolgi in zapeti. Papežu pa ta moda ne ugaja. Gole roke in odkriti v- ratovi bi mu morda še ne delali posebnih preglavic, ker ima tudi on dober okus, če bi italijanske ženske ne silile s to modo v cerkev. Zato je sveti oče zapovedal svo- jim podrejenim cerkvenim dostojanstveni- kom, naj začno boj proti taki modi. Cer- kveni očetje so seveda ubogali so prepove- dali vsem ženskam z golimi rokami in vratovi hoditi v cerkev. Ker to ni pomaga, lo, so jih jeli napadati s prižnic. Slednjič jih tudi k spovednicam niso več pustili. Toda vsi upi, da ženske opuste to pregre- sho, so bili zaman. Italijanske ženske so predpostavljale modo zvečanju svojih duš, navzlic temu, da so sicer zelo pobož- ne. S tem so najlepše dokazale, kako glo- boka je njihova pobožnost in kako tesna je vez, ki jih drži s katoliško cerkvjo.

Dokler cerkev zaupa njihovim molitvam in verjame, da so res sveste božje služabnice, če kleče in povešajo glave pred svetimi po- dobami, je vse v redu; čim pa se morajo odločiti za modo ali cerkev smaga ženska narava in cerkev mora kapitulirati. Moda je torej med italijanskimi žen- skami nevaren konkurent katoliške cerk- ve, zakaj ženske so raje nehale hoditi v cerkev in k spovedi, nego da bi opustile modo. Med italijanskimi cerkvenimi do- stojanstveniki je nastal velik prepir, kaj storiti, da pridobe ženske spol zopet zase. Papež je v zadregi, ker ne ve, komu bi se uklonil. Morala je proti modi, cerkveni po- svetni interesi pa proti pretirani strogo- sti. Tu pa ne gre le za papežovo in cerkveno blamažo. Ta zadeva ima še drugo ozadje. V Italiji kakor tudi drugod so po maši vsakokrat takozvani „ofrici“, ki trpe vsled papežev rigoroznosti občutno škodo. Da- rila ne znašajo zadnje čase niti polovice tega, kar so nabrali duhovniki poprej. Ženske ne hodijo v cerkev in tako so zdaj tudi „ofrici“ zelo pičili. Poleg tega je v Ita- liji mnogo cerkvenih prosjakov, ki imajo celo svojo organizacijo. Ta organizacija se je obrnila na papeža s prošnjo, naj prekli- če odredbo, ki je usodna zanje in za cer- kev. Zanimivo bo, kaj odgovori papež na to petico. Ni izključeno, da sveti oče po-usti in da bo v bodoče v takih kočljivih zadevah bolj previden.

FRANTAČEK ŽAJDLIK — VOJVODINSKI ČARUGA!

Zadnja tri leta je ogrožala Vovvodino topla maskiranih razbojnikov, ki je kma- lu postala strah in trepet tamošnjega pre- bivalstva. Oblasti so neprestano poizvedo- vale za zločinci vendar jim niso moge priti na sled. Pred kratkim pa je uspelo beogradski policiji prijeti koloovodjo tolpe in sicer nekoga Františka Žajdljka, ki je bil osumljen, da je ubil in oropal blaginji- ka in kočijaža tvornice sladkorja v Velikem Bečkereku. Bil je prijet na češkoslo- vaškem konzulatu, kjer je hotel bač dvig- niti potni vizum, da pobegne na Češko. Žajdljki je policiji hladnokrvno priznal svoj

zločin. Tekom prelaskave je policija dognala, da je Žajdljki poglavar roparske tolpe, ki je tri leta ogrožala Vovvodino in izvr- šila nebroj zločinov. Maskirani roparji so vpadali v hiše bogatih seljakov, ubili po- sestnike in oropali hišo. Prvi zločin so iz- vršili v Farkašdinu, kjer so vlomili v hišo seljaka Živana Marakova. Živan se je sku- šal braniti, na kar so ga razbojniki zakla- li. Odnegli so veliko svoto denarja, srebr- nine in slatnine. Pod vodstvom Žajdljka so malo časa za tem udri v hišo seljaka Jo- vana Paskuca v Velikem Torku. Paskuc se je bil bač vrniti iz Amerike. Razbojniki so ga zvezali in ker jim je Paskuc zagro- zil, da jih bo zasledoval s policijo magari po celem svetu, je Žajdljki potegnil samokres in ustrelil Amerikanca v čelo. Ukradli so veliko svoto dolarjev. V Sarči so napadli Jovana Živojina, ki se je istotako vrnil iz Amerike. Tega so pustili pri življenju, od- vzeli pa so mu 1800 dolarjev, kar znaša 150.000 dinarjev. V istem selu so neke no- či vlomili v kočjo seljaka Stevana Petrovi- ča. Stevana in njegovo ženo so oboje in za- pete in ga nato zbadali s iglami. Pretepli so ga tudi do mrtvega. Kar je bilo vred- nega v hiši so odnesli. V romunski Eski so udri razbojniki v klet trgovca Morica Braumana. Trgovca in njegovo ženo so pretepli do mrtvega, na kar so odnesli \$500 dinarjev in različna nakit. V selu La- zarevu so ponoči vlomili v kočjo seljaka Jovana Stonvenca, ga zvezali, kakor tudi njegovo ženo in odnesli iz hiše vse, kar se jim je zdelo vredno. V Sv. Gjurgju so vdrli v hišo Tina Katica. Temu so odnesli 30 velikih zlatnikov v vrednosti 36.000 Din, nekaj srebrnega denarja in druge vredno- sti. V Velikem Torku so napadli seljaka Andreja Sekušana in mu odvzeli 21.000 dinarjev gotovine. Razen tega so razboj- niki pod Žajdljkovim vodstvom izvršili še nebroj drugih zločinov in ko so si nabrali celo bogastvo, je šel vsak po svojih potih. Policija pa jim je prekrizala račun in do- čim je Žajdljki že pod ključem, se njegovi sokrivci še zasledujejo.

Inserirajte v „Slov. Narodu“!

KUATSU.

Kuatsu je japonska metoda, s pomočjo katere se daje oliviti navidezno mrtve ose- be. V Evropi o tem še ni dosti znanega. Pri nas se pač na primer pri boksanju štu- dira, kateri udarci spravijo nasprotnika najpreje v omedlevo, manjše je pa zani- manje, kako ga spet obuditi k življenju. Treba je priznati, da je Japonska v tem oziru Evropo daleko nadkrnila in kolikor toliko znani džin-džitsu je privedel Japonec do kuatsuja. Džin-džitsu namreč obstoji iz udarcev na grlo, v trebuh itd., kateri so pri našem boksanju strogo prepovedani, ker bi bil drugače tekmeec takoj disqualificiran. Vendar bi bilo potrebno, da bi se tudi kuatsu razširil pri nas, kajti sport in še vse in tudi izven njega je dostikrat dana prilika, da se uporabi kuatsu. Pred nedavnim se je posrežilo v Franciji po večurnem trudu oliviti človeka, ki se je obočil, in to nam kaže, da je treba iti v takih slučajih do skrajnosti, ker je vendarle še možno, da se nahaja iskrica življenja v navidezno mrt- vem telesu. Morda bi bil uspeh olivljenja hitrejši in večji, če bi se uporabljala japo- nska metoda refleksoterapije.

Kuatsu namreč obstoji iz različnih re- fleksoterapevitičnih izvajanj, ki so natančno določena z ozirom na način in okolnosti na- videzne smrti. Tako na pr. šteje ena metod kuatsuja sedem raznih izvajanj, pri katerih pa niso všeta ona, katere se uporabljajo, ko se je pacient spet obudil k življenju. Če je na pr. človek dobil udarec na sprednji del vrata ali v želodčno duplino, ga položijo na hrbet, mu prekrizajo roke in stegnoje noge, nato mu pritiskajo s ponovnimi lah- kimi udarci na trebušno stran. Če se je one- svestil vsled udarca na glavo ali v srčno stran, položijo bolnika na trebuh z razpro- strtimi rokami in udarijo zaporedoma na tretji vretenec na vratu, ob enem pa več- rit pritiskajo s palci ob stran tega vre- tenca.

Se pred kratkim bi se marsikdo temu posmejeval, če pa kdo vidi, kako se ta metoda proizvaja in kakšne uspehe ima, jo lahko samo občuduje. Odkar je Albert A- brams objavil svoje znamenito delo o re-

„I“ 410.
Vrvi

leksihi, lahko popolnoma razumemo, da more imeti metoda kuatsu v gotovih slu- čajih uspeh.

Drobiž.

* Izreden slučaj blaznosti. V uršavni blaznici v Londonu so internirali te dni nekega moškega, ki kaže izreden slučaj blaznosti, s katerim se pečajo sedaj vsi londonski psihijatri. Pacient, bivši vele- tržec, je namreč že dan popolnoma nor- malen. On govori, misli in dela kot povsem normalen zdrav človek. Proti večeru pa postane nemiren in potem se polagoma pri- čno na njem pojavljati ti vsi karakteristični, ni simptomi blaznosti. Včasih kar divja, po- osmi uri pa ga morajo zapreti v posebno sobico. Proti jutru zaspi in ko se zbudi po 10 ur, je mož zopet normalen. Zdravniki stoji pred nerazrešljive uganko.

Ljubše jim je žganje kakor crebro. Na Norveškem, kjer je v veljavi še prepo- ved alkohola, so udri pred dnevi v Kristi- janiji tatovi v neko zalogo in odnesli več steklenic konjaka, raznovrstnega žganja in vina. To bi ne bilo sicer nič posebnega, ali svaven žganja je bilo v zalogi polno srebr- nih predmetov in drugih različnih dragoc- nosti, predstavljajoč veliko premoženje, za katero pa se tatovi niso prav nič zmenili, marveč so pustili vse srebro povsem neda- taknjeno. Lakota po srebru je bila pri njih očividno manjša, kakor pa žela po žganju in vinu.

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMSEK.
Odgovorni urednik:
VALENTIN KOPITAR.

„I“ 410. ANTON ŠINKOVEC D. D. GROSUPLJE.

Posestnikom velesejma priporočamo naslednje trgovke:

Ne boste se kesali, ako kupite obleke za dame in gospode vseh vrst najmodernejšega kroja, kakor tudi dežne plašče in vse modne predmete po najnižji ceni v konfekcijski in modni trgovini

FRAN LUKIČ

Pred škofijo 19. Pred škofijo 19.

FABIANI & JURJOVEC

modna manufakturna trgovina
Ljubljana, Stritarjeva ul. 5
se priporoča.

Na debelo! 5035 Na debelo!

Prva kranjska vrvarna in trgovina s konopnino

Ivan N. Adamič

Centrala: Ljubljana, Sv. Petra cesta 31. — Telefon 441.
Podružnice: Maribor, Vetrinjska 20. — Telefon 454. — Kamnik, Sutna 4.

nudi vrvi za stavbe, dvigala, zvonove, studence itd.,
mlinske oprti, ognjegasne cevi in vse v vrvarsko
stroko spadajoče predmete po najnižjih dnevnih cenah.

Na drobno! Na drobno!

Največja zaloga oblek za gospode in dečke

12 J. Maček 12
Aleksandrova cesta

Specijalna trgovina božičnih okrasov. — Lastna založba prtičkov za v kot in obrazcev (Krippenbilder)

Papirnica Uran, Ljubljana, Mestni trg 11

Oglejte si izložbe na velesejmu paviljon „E“ štev. 7.

Karl Prelog, Ljubljana

Stari trg 12 in Sv. Jakoba nabr. 11.
Trgovina volne, bombaža
in galanterije na drobno
in debelo.

Franc Erjavec

trgovina usnja
Ljubljana, Stari trg 11 a.

Ustanovljeno 1866. Ustanovljeno 1866.

C. J. HAMANN

specijalna trgovina za novorojenčke, perilo domači izdelek
Mestni trg 8. LJUBLJANA Mestni trg 8.

Modna trgovina

Peter Šterk

Ljubljana, Stari trg 18.

ANDREJ SEVER

trgovina usnja vseh vrst
ter čevlarskih potrebščin
Ljubljana, Stari trg 30.

I. Tomšič

manufakturna trgovina
Sv. Petra cesta 38.
4998

Fotografski atelje

I. Pogačnik

Aleksandrova cesta 3.
5003

ZA CASA VELESEJMA: 5121

Velika izbira: žepne ure,
budilke, zapetnice, uheni in
posebno lepo jedilno orodje (Be-
steck) iz pravega in kina srebra.
Po nizkih cenah.
Samo pri trvdki Jos. Selovin-Guden, Mestni trg 13.

Fr. Kham

delikatesa, specerija in vinarna
nasproti hotela „Union“
Paviljon na veselilnem prostoru.

Eksport čevljev domačega izdelka

Matej Orehek

Ljubljana
Kolodvorska ulica 26.

Modna manufakturna trgovina

Janko Češnik

Stritarjeva ulica

Priporoča pri nakupu svojo zalogo najnovejšega blaga za ženske in moške obleke, belo in barvasto perilo, razno- vrstne preproge, tekalnike, zavese, odeje itd., po zmerno nizki ceni!

Lingerjeva ulica

4991

IGN. ŽARGI

„Pri nizki ceni“

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 3.

Trgovina z drobnim, pletenim
in modnim blagom ter raznim
perilom in kravatami na de-
belo in drobno. — Potrebščine
za krojače in šivilje. 5075

„6“

Restavracija
„Pri šestici“ 5006
Dunajska cesta št. 8.

Kavarna in bar

„Emona“

Aleksandrova cesta.
Fiala.
5080

Kavarna „Evropa“

Ljubljana
Dunajska - Gosposvetska cesta
5150

„Narodna kavarna

Dvorski trg
Josip Carl.
5082

Gostilna Keršič

Spodnja Siška
Celovška cesta.
5078

Gostilna

„Koroški dom“

Poljanska cesta št. 11
se priporoča
Kati Korošec.
4982

Restavracija „pri Levu“

Ljubljana
Gosposvetska cesta št. 16.
5077

Zajutrkovalnica

T. Mencinger

Sv. Petra cesta št. 43.
na dvorišču. 4996

Restavracija

Grand hotel Union

5029
K. Rist.

Paviljon Vidmar

na veselilnem prostoru
velesejma. 5187
Privrsta viza. - Gorla in miza jedla.

Hotel in restavracija

„LLOYD“

Sv. Petra cesta št. 7. 5033
Izborna kuhinja. Pristna pijača. Marija Tavros.

Narodna tiskarna

Ljubljana, Knaflova ulica št. 5.

Terezija Kranjc

izdelovanje steznikov (modrcov) in trebušnih pasov
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 28.

Narodna knjigarna

Ljubljana, Prešernova ulica št. 7.

„I“ 410.
Mreže

— Modna trgovina žibort se je preseli- la iz Prešernove ulice na Kongresni trg poleg Nunske cerkve in se tople priporoča cenj. občinstvu.
— Najcenejše in najnovejše obleke se dobe samo Šelenburgova ulica št. 3 pri GRIGAR & MEJAC.

— Zvonik, izložen v drogeriji „Adria“ v Šelenburgovi ulici, napravljen je iz skat- lje v cellem svetu poznate Ovomattine, ki je pripravljena iz svežih jajc, mleka, ka- kava in sladnega ekstrakta dr. Wanderja.
— POSEJITE GOSTILNO „PRI NE- STILNU“, TRŽAŠKA CESTA!

DANASJNE PRIREDITVE.
Kino Tivoli: „Nepisani zakoni.“
Kino Ljubljanski dvor: Kako se ova- ja moše?
Nočno lekarniško službo imajo:
U. Trnkoczy, Mestni trg 4.
Ramor, Miklošičeva cesta 36.

„I“ 410.
Lanena konopija

Posetnikom velesejma priporočamo naslednje trgovke:

 ALFONZ BREZNIK MESTNI TRG 3 (poleg magistrata). 5107 Največja in najstarejša trgovina klavirjev, pianinov in harmonijev ter vsega glasbenega orodja in strun. Oglejte si to najpopolnejše podjetje Jugoslavije! Paviljon „K“ 549. Paviljon „K“ 549.	M. Bartl 4983 modna trgovina in specialna parfumerija Stritarjeva ulica št. 2. Paviljon „E“ 75.	Anton Verbič 5049 delikatese, špecerija zaloga vseh vrst sira Stritarjeva ulica št. 2.	Modna trgovina T. Eger Sv. Petra cesta šte. 2. 4984
 K. JURMAN KR. DVORNICOPTIK LJUBLJANA.	Tovarna perila „TRIGLAV“ Ljubljana, 5031 Kolodvorska ulica 8.	Filip Bizjak krznar, izdelovatelj čepic 5186 Kotizej, Gosposvet. c.	J. Kostevc manufakturna trgovina in zaloga pirot. preprog Sv. Petra cesta 4. 5032
Snoj & Modic priporočajo svojo manu- fakturno in modno trgovino 4990 Prešernova ulica.	Josip Vidmar Ljubljana 4993 Pred škofijo 19. Tovarna dežnikov in solčnikov.	J. Wanek 4992 krznarstvo, trgovina čepic in klobukov Sv. Petra cesta št. 19.	J. Marchiotti 4995 trgovina usnja na drobno in debelo Sv. Petra cesta 30.
Trgovina papirja Ivan Gajšek Ljubljana, Sv. Petra c. 2. 5045	M. Sedej-Strnad modni salon Prešernova ulica št. 3. 5048	Rudolf Juvan nožar Ljubljana, Prešernova u. 5079	Slaščičarna 5083 H. Treo pecivo, bonboni, med. Selenburgova ulica št. 1.
Delikatesa špecerija A. Stacul Selenburgova ulica. 5046	Franjo Grabjec fotogr. umet. zavod Miklošičeva cesta št. 6. 5044	Papirna trgovina M. Tičar Ljubljana 5047 Selenburgova ulica št. 1.	Voletrgovina žita A. Volk Ljubljana, Resljeva c. 24 5076
Velika zaloga šivalnih, pi- salnih strojev in koles Iv. Jax in sin Gospodsvetska cesta 2.	Peter Capuder sokolske in orjunaške potrebščine Dalmatinova ulica. 5109	Elektrotovrdka A. Verbajš Ljubljana 5108 Gospodsvetska cesta 13 (Kotizej).	Anton Merhar pletarstvo 5084 Ljubljana, Sv. Petra c. 22 Velesemenj pav. „E“ 102.
„Slovenski film“ V. Bešter Aleksandrova cesta 5. 5002	Ivan Bogataj elektrotehn. podjetje Kongresni trg 5004	Anton Kanc sinova drogerija, fotomanufakturna Židovska ulica št. 1. 5085	L. Mikuš 4986 Mestni trg šte. 15. Tovarna dežnikov, zaloga sprehajalnih palic.
Modna trgovina A. Persche Ljubljana 4987 Pred škofijo 21.	AUTO Florjančič Selenburgova ulica 6. 4989	Josip Vitek trgovina s kandi na debelo Ljubljana, Krekov trg 8. 4994	Adrija 5001 drogerija, fotomanufakturna, parfumerija Selenburgova ulica 5. nasproti glavne pošte.
Lud. Dolenc trgovina z galanterijskim blagom Sv. Petra cesta 8. 4997	Čevlji-obuče na veliko Aleksa Oblat Sv. Petra cesta 18. 5030	Ure, zlatnina, srebrnina Ed. Škopek Mestni trg 8. 4985 Popravila točno in solidno.	F. K. Kaiser puškar Selenburgova ulica. 4988

G. BESEDNIK IN DRUG
Ljubljana, Prešernova ulica 5.
Izdelovanje kirurškega orodja in obvez.
Tovarna ortopedičnih aparatov, umetnih
udov, priprav za zdravilno in strelbo
bolnikov, vse vrste zdravilnih gumij-
predmeti, kirurških obvez in predmetov,
oprave za ordinacije in operacijske sobe.
5034

P. n. posetnikom Ljubljanskega velesejma priporočamo si
ogledati bogato zalogo vsakovrstnih poljedelskih strojev in
vsega v železninsko stroko spadajočega blaga pri troiki:

Schneider & Verovšek

Dunajska cesta št. 16 5227

Išče se za veliko tovarno čevljev popolnoma samostalen

skladiščar

zmožen slovenskega in nemškega jezika. Reflektira se
samo na prvorazredne v tej stroki sposobne sile.
Naslov pove iz prijaznosti vratar hotela Union.

Na sejmišču paviljon 1 381

Priporočajo se 5225

tovarna perila „Triglav“
Ljubljana, Kolodvorska ul. 8

Oglejte si pred nakupom
najfinije „PFAFF“ šivalne stroje,
„PUCH“
kolesa po ugodnih cenah in plačilnih
pogojih pri
IGN. VOK, Ljubljana
Sodna ulica št. 7
Sejmišče, paviljon „H“ 281-282

Inserirajte v „Slov. Narodu“

Stavbeno in opekarsko podjetje

Telefon 426. **Ivan Ogrin** Telefon 426.

Ljubljana, Grubarjevo nabrežje št. 8.

se priporočajo za vsa stavbena dela ter nudi po zelo nizkih cenah

===== opeko =====

vseh vrst (strešno zarezano in navadno opeko (bobrovec)
žlebnike, opeko za tlak in cementne cevi.

Lastna opekarna na Črnučah. Zaloga tudi v Ljubljani.

LEIPZIŠKI VELESEJEM VZORCEV

Jesenski sejem od 31. avg. do 6. sept.

Splošni velesejem vzorcev s sejmom tehničnih in gradbenih potrebščin.
— Najčenejši in najbolj neposreden nabavni vir. — Posetnikom popust
po železnica in parobrodih.

Vse informacije dajejo častni zastopniki za Hrvaško, Slavonijo, Slove-
nijo in Dalmacijo

SOKOLOVIĆ IN DRUG
mednarodno odpremištev in carinsko posredništvo
ZAGREB, Paromlinski c. 1. Tel. 25-73.

Zobozdravnik Dr. PUHER
Ljubljana, Poljanska c. 16.

zopet redno ordinira.

Marija Rogelj

manufakturna trgovina, perilo za gospode in
dame. Blago dobro, cene nizke.
Sv. Petra cesta št. 26 5284

Fran Repič, Ljubljana

sodarsko podjetje 5324

Kolezijska ul. 18 (Trnovo)

Velesejem paviljon E 107-108

Ivan Potočnik - Kranj

paviljon na velesejmu 1 393 b, takoj desno pri vходу v
paviljon, ima v zalogi vse vrste usnjenih izdelkov, kakor
usnjene rekelce, taške za gospodinjstvo itd.
Prosim, obiščite me!

5312

Posetniki velesejma!

Oglejte si pred vsem 5311

paviljon G št. 207 b

Ivan Pakiž

razstava ur, zlatnine in srebrnine.

Prodaja se tudi na drobno!

Šolske knjige

za ljudske, osnovne in srednje šole ter učiteljske,
licej in tehnično srednjo šolo ima v najnovejših
izdajah v zalogi

Narodna knjigarna, Ljubljana
Prešernova ulica šte. 7.